

Martinverket ger samhället liv även under nattimmarna

80 Lördag 21 Jan. 1956

På bilden till vänster tar sig Carl Andersson och Sigvard Bergdal en pratstund. På högra bilden ses smältare Ivan Dahlskog sköta-ugnen med vana handgrepp

Storgatan i Boxholm ligger öde och tom. Det är natt och flertalet köpingsbor har gått till sängs. Men även om det pulserande livet på gatorna, i affärerna, i hemmen osv. stannat av för några timmar är det aldrig riktigt tyst i samhället. Då och då brummar tungt lastade långtradare genom köpingen och med jämna mellanrum susar norr- och södergående tåg förbi. Men vad som framförallt ger det idogt arbetande samhället liv även nattetid är bruket, där arbetet vid ett par avdelningar går dygnet runt från söndag kväll till lördag middag.

Det är i martinverket, nedre valsverket samt i ångcentralen och ställverket som arbetet fortgår dygnet runt. Vid full drift är 12—13 män sysselsatta i martinverket, 17—18 i valsverket och 4 i ångcentralen och ställverket. Inberäknat ytterligare ett par arbetare med annat uppdrag uppgår arbetsstyrkan till ett 35-tal. I martinverket och valsverket går arbetet i treskift, vilket för nattlaget betyder att man går på kl. 20 och av kl. 4 på morgonen. I ångcentralen och ställverket måste arbetet vara igång natt som dag året runt, varför man här arbetar i fyra skift med 42 timmars arbetsvecka.

Vad tycker arbetarna i Boxholm om att jobba på natten? För att få besked på den saken smög sig ÖC-medarbetaren härom natten ut i samhället och ner till martinverket, som lång väg drar blickarna till sig genom sitt vackra ljusspel i fönsterna. Det fräser och gnisslar, och det är inte utan att det känns lite kusligt att gå in i ver-

ket. Förutom de sparsamt skinande lamporna i taket och det glödande järnet i ugnarna är allting svart, ja, svart som natten därute. Och jobbarna är svarta dom också, från topp till tå, där de likt tomtar snyger omkring. Något svartare än Carl Andersson, där han står vid sin gnisslande torcktrumma, får man leta efter. Men sotet hör liksom till, så det bekymrar föga smältare Ivan Dahlskog och hans jobbarkompisar. Nej, då är nattarbetet som sådant ett värre problem.

Svårt byta sovttider
varje vecka

Nå, vad har man då för inställning till nattarbete? Samtliga är överens om att skiftarbete överhuvudtaget inte är så roligt, men sådant är ju nödvändigt och då är det inget annat än att finna sig i det. Värst är det beträffande sömnen och mathållningen. Det är svårt att från vecka till vecka ställa in kroppen på att sova på olika tider. När man t. ex. kommer hem vid 4 på morgonen och går till sängs är det i början av veckan svårt att sova ut ordentligt. Mot slutet av veckan går det dock ganska bra, men då är det snart dags att börja på ny kula igen. Har man nattsömn måste man också ha mat på natten för att orka passet ut. Men magen vill gärna protestera mot en sådan ordning, och kommer magen i olag blir allt arbetet olustigt. Nu har man emellertid en viss lönekompen- sation för skiftarbetet, men den ersättningen skulle man gärna se att den bleve något större. Samtliga arbetare i laget är dock angelägna understryka, att man visst inte vill klaga på sin lot. Ty be-

svärligheter av ett eller annat slag har väl de flesta i sitt arbete.

Ungefär så blir svaret på vår fråga. Men nu slår smältare Dahlskog på sin triangel och det är dags att hugga i på nytt igen. Rune Berglund tar plats i sin travers och kör fram pressad skrot till ugnen. Med ett enkelt handgrepp låter Dahlskog den tunga luckan till ugnen gå upp och skro- tet förpassas snabbt in i eidhavet. I ugnens innandömen puttrar och fräser järnet. De 1800 graderna därinne gör att det är tämligen ljunnet även utanför ugnsluckan. Sigvard Bergdal matar ner kol och flis i sin panna och som närmaste granne har han Carl Andersson, stor och stark, allvarligt bevakande sin torcktrumma. Det är prima pojkar. Med sin yrkesskicklighet och pliktrohet mot företaget utgör alla en viktig kugge i det stora maskineriet.

När vi lämnar Dahlskogsgången är kl. över 2 och skiftet lider mot sitt slut. Carl Andersson och de andra kan gå att njuta sin välbehövliga vila.

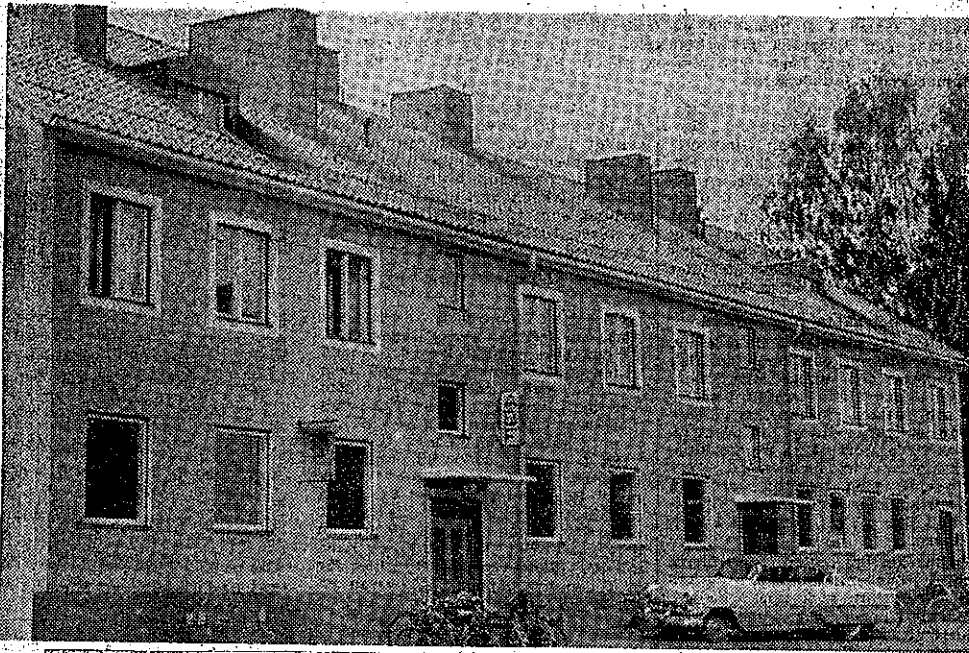
Thor

Oförsynt fråga

— Det har kommit en räkning från skönhetsalongen! Kräver de förskott, om jag får fråga?

Nybyggnad i Boxholm för c:a 576.000 kronor ger plats för viktiga institutioner

Drygt ett år har arbetet med post- och apotekslokaler vid Järnvägsgatan pågått. Arbetet skulle ha varit färdigt 1 maj, men av olika orsaker, främst brist på arbetskraft vid byggets igångsättande, har man inte riktigt kunnat hålla tidsschemat. Nu är emellertid byggnaden så gott som klar, endast smärre finputshingar i vissa lokaler återstår.

Byggnaden innehåller inte bara post- och apotekslokaler. Den rymmer dessutom ett flertal andra betydelsefulla institutioner, nämligen bibliotek och studielokaler för ABF, sjukkasse-, pastors- och kommunallagenjörsexpeditioner, tandläkaremottagning, en kontorslokal samt 7 bostadslägenheter.

Fastigheten är uppförd i stiftelsen Kommunala bostäders regi. Stiftelsens ordf., kommunalfullmäktiges ordf., hr Th. O. R. E. Kjellgren, omtalar för ÖC att planerna på en byggnad av detta slag är av gammalt datum, men det var först 1951 som stiftelsen fick kommunens uppdrag att fullfölja förslaget här om. Att det sedan tog så lång tid innan spaden kunde sättas i jorden berodde bl. a. på att ritningarna måste omarbetas. I början av juni 1953 var man dock färdig att sätta igång, och sedan dess har arbetet fortgått så gott som utan avbrott.

Byggnaden har en längd av 36 meter och en bredd av 12. Där till kommer en utmed hela byggnaden på baksidan löpande utbyggnad om 5 meter. Uthyggnaden ligger i nivå med källarplanet. Här kommer bl. a. sjukkassan, ABF och den nyanställda kommunallagenjören Ingvar Petersson, Vilhelmina, att få residera. Till ABF:s lokaler blir det nedgång direkt från Järnvägsgatan, medan nedgången till övriga lokaler blir från husets gavelisdor. I källarplanet finns för-

utom nödvändiga utrymmen, t. ex. tvättrum och torkrum, ett pannrum med två pannor, en för ved och en för oljeeldning.

Viktiga institutioner i omedelbart grannskap

I första planet finns lokaler för post, apotek, pastorexpedition samt tandläkaremottagning. Här finns alltså fyra viktiga institutioner i omedelbart grannskap. Samtliga lokaler synes vara väl tilltagna och har fått en synnerligen tilltalande utformning. Här synes alla förutsättningar finnas för att såväl personal som kunder skall kunna trivas. Ävenså trappuppgångarna med sitt gula fasadtegel och blåmålade räck samt dörrkarmar är mycket tilltalande. Att man skulle använda fasadtegel i trappuppgångarna kom man på vid ett besök i Linköping. I andra planet finns fem lägenheter och ytterligare en trappa upp två vindslägenheter. Dessa fyller givetvis allt tänkbara krav på komfort och kvalitet.

ABF har fått bra lokaler

— Fastigheten var från början kostnadsberäknad till 576.000 kr., men jag skulle knappt tro att vi kan hålla oss inom den ramen, säger hr Kjellgren. Det har ju tillkommit en del sedan dessa kalkyler gjordes upp, bl. a. tandläkaremottagning. De lokaler vi nu ställer till förfogande för olika institutioner är synnerligen välbehövliga. Apoteket har ju i många år varit inrymt i för ändamålet dåliga lokaler. ABF har länge varit på jakt efter bättre lokaler för sitt bibliotek och för studieändamål. Såväl när kommunalhuset som brandstationen byggdes försökte man komma med på ett hörn, men av olika orsaker gick det inte att tillgodose önskemålen. Förslag har även funnits om att genom en tillbyggnad vid Folkets hus lösa ABF:s lokalproblem.

ABF har fått vänta länge, men så har man också nu fått utomordentligt goda lokaler till sitt förfogande. Likaså sjukkassan har varit dåligt lottad med allt för små utrymmen, samma gäller för posten.

Hus med hyreslägenheter vid Parkgatan

— Tillskottet av lägenheter för allmänna hyresmarknaden blir inte stort genom detta bygge, säger hr Kjellgren vidare. Behovet av bostäder i köpingen är så stort för närvarande att de lägenheter vi kan erbjuda till uthyrning blir nästan som en droppe i havet. Flera av lägenheterna har vi ju också näst disponera för vårt eget anställda folk. Stiftelsen hoppas dock att snart nog kunna påbörja en större byggnad med hyreslägenheter utmed Parkgatan. Så snart som stadsplanen blir färdig kommer arbetet härmed att påbörjas. Till att börja med har vi tänkt uppföra en fastighet inrymmande 27 lägenheter. När detta bygge en gång blir färdigt skall det väl i alla fall lätta något på trångboddheten i köpingen. Sjukkassan öppnar sin expedition i dag, och i dag öppnar även tandläkare Bo Arnestrand sin praktik. Inom ett par dagar väntas även posten kunna flytta in. Däremot kommer det att dröja ännu någon tid innan apotekare Birger Birkegård och ABF kan ta sina lokaler i besittning.

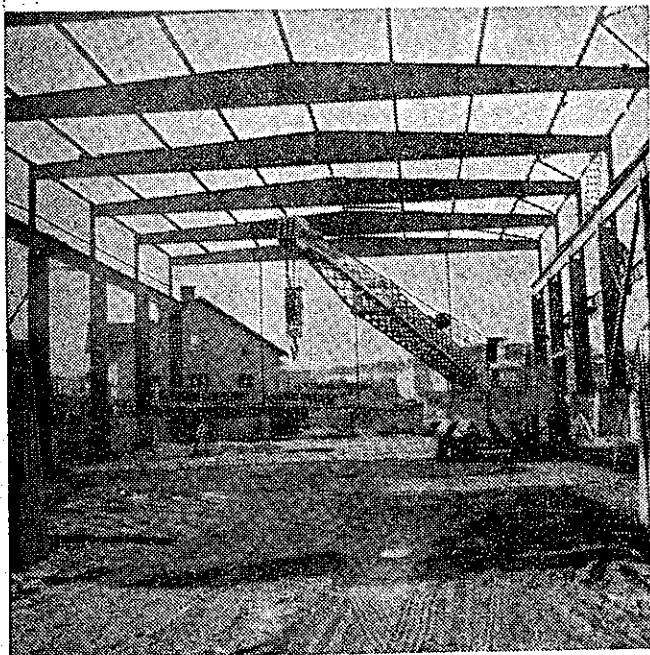
Huvudentreprenör har varit AB Skånska cementgjuteriet, Jönköping, med verkmästare Karl Andersson som arbetsledare. Elektriska installationerna har utförts av Boxholms elektriska installationsbyrå AB, målningsarbetet av målerifirma Lennart Nordqvist, Boxholm, plåtslagerarbetet av Sommens bleck- & plåtslageri, rör- och sanitära anläggningar av Lundstedts Rör AB, Vadstena. Inredningarna är levererade av Boxholms AB. Thor

ÖC måndag 6 maj 1957

Boxholm

Byggnadsnämnden föreslår att området mellan Storgatan och Järnvägsgatan skall benämnas kvarteret Apotekaren, medan ett kvarter beläget väster om kvarteret Länken, intill den nya skoltomten, skall kallas Lyran. Det nu stadsplanlagda tomtområdet sydost om Folkets park skall delas i tre kvarter benämnda Bofinken, Berguven och Backen. En ny gata som där skall ge förbindelse mellan Kohlstorpsvägen och Dalagatan föreslås heta Furuvägen. Den gata som får sin sträckning från Enestigen genom skolområdet till Parkgatan skall kallas Pehr Hannergratan. Namnet är ägnat att minna om kommunistern Pehr Hanner som verkade inom församlingen på 1830-talet och tog initiativet till att Ekeby församling redan 1837 ordnade med regelbunden skolundervisning för församlingens barn.

Boxholms nya valsverk bärs av 200 tons stålkonstruktion.

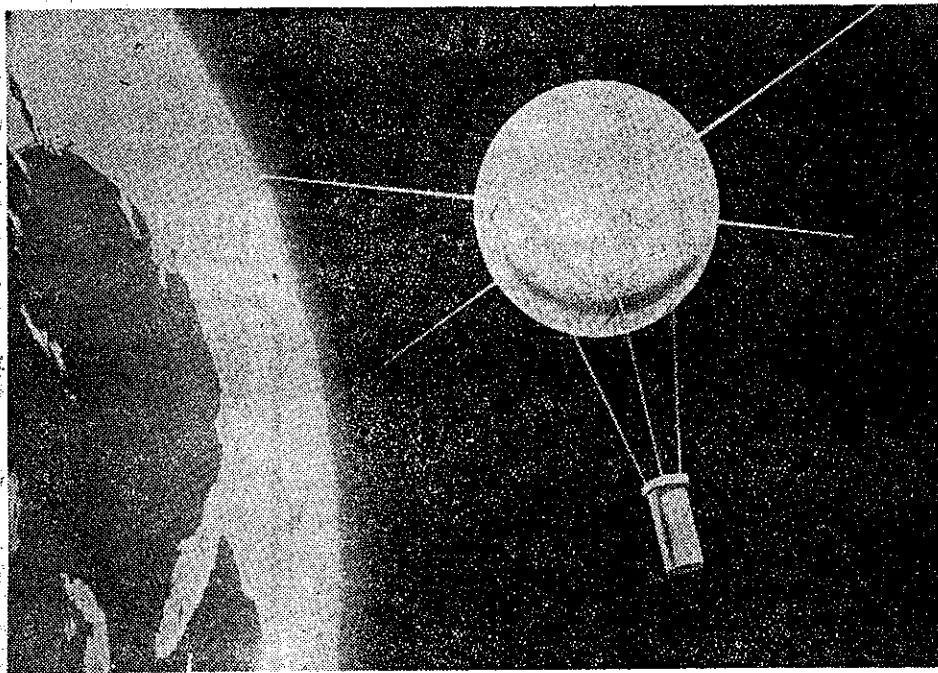

Maskinkranen i arbete med takstolarna

Byggnadsarbetet med det nya valsverket vid Boxholms bruk fortskrider raskt. AB Bröderna Hedlund, Stockholm, håller just på att resa den 200 ton tunga stålkonstruktionen. Detta arbete påbörjades för tre veckor sedan och beräknas vara slutfört om cirka en månad. Arbetsstyrkan uppgår till fem man och arbetsledare är förman Ruben Hanström.

Det är minsann inte några lätta saker man handskas med. En takstol väger omkring 4 ton. Arbetet

underlättas emellertid av en maskinkran, som lekande lätt lyfter sådana tyngder. Verkmästare Harald Adler omtalar, att man först under senare år mera allmänt tagit maskinkranarna till hjälp. Det gick bra även med den gamla sortens kranar att lyfta tunga saker, men det gick förstås åt mer folk och tog längre tid. AB Bröderna Hedlund bygger över så gott som hela landet. Det nordligaste arbetet man har just nu är vid Karlsborgsverken några mil från Haparanda.

Med en hastighet av åtta kilometer i sekunden svävar en rysk måne fram över jorden på 900 kilometers höjd. Ryssarna har därmed vunnit satellittävlingen med amerikanarna. Den ryska månen är rund, har en diameter på 58 cm och väger 83,6 kg. Hur den i övrigt ser ut får vi använda vår fantasi för att göra oss ett begrepp om. Så här tänker sig en amerikansk tecknare en satellit. Spröten som sticker ut är "månen" radioantennor och det hattliknande föremålet en magnetometer, som registrerar jordens magnetiska fält ovanför jonosfären

Satelliten hörd även i Linköping

Lektor Göran Dyfverman, Linköping, meddelade på söndagen Correspondenten, att han vid pass kl. 15.15 fick in den ryska satellitens radiosändning, vilken hördes i drygt en kvart för att sedan dö ut. Han fick in den på ultrakortvågsbandet, och märkligt nog kunde den höras över hela detta våglängdsområde. Det var tickande, litet utdragna signaler, ca åtta på fem sekunder. Kl. 17.20 avbröts dessa regelbundna signaler av något som liknade morsetecken, vilka fortsatte ungefär en minut, varefter de regelbundna signalerna kom igen.

Jakträtt för de anställda i Boxholmsbolagets skogar

Jaktvårdskonsulent Gösta Stiernspetz hälsar deltagarna välkomna

Mickel räv fick ordentligt på pälsen vid den jaktstyg som på lördagen var anordnad i Boxholm av Boxholms AB under medverkan av länsjaktvårdskonsulent Gösta Stiernspetz och länsjaktvårdare Inge Mörling. Ett drygt 30-tal anställda vid bolaget med nyputsade gevär och väl in-tränat sikte kom för att visa prov på sin skjutförmåga och slå vakt om sin skytteära.

För jägarna var det något av en högtidsdag — det var första jaktstigen som anordnades i Boxholm. Belåtenheten över arrangemangen var också allmän, framförallt hos dem som lyckades någorlunda med poånghävningen. Jaktstigen var en förövning inför den uttagnings-skjutning som skall äga rum i slutet av augusti, varvid de 25 skyttar kommer att tas ut som skall få ingå i den planerade jaktklubben vid bolaget.

Skyttarna hälsades välkomna av skogschef Rolf Skärby, varefter de 31 deltagarna en efter en fick ge sig iväg ut på jaktstigen. Signaturen fick följa med Sven Friberg, som jagat i 30 år och därför kan det mesta om jakt och skytte. Vid första stationen tog skogsmästare Anders Hedberg emot och skjutmomentet bestod i grytjakt på räv. "Mickel kommer fort" stod det på förutsättningen, men han kom inte fortare än att när han dök upp bakom en större sten så fick han pälsen full med hagel. Det blev maximala 5 poäng i protokollet. Vid nästa station inbjöd skogvaktare Sten Nordqvist till morkulleskytte. Morkullorna i form av lerduvor kom emellertid allt för snabbt svävande över trädkropparna så här blev det endast en träff av

två möjliga. Stationen visade sig vara en av de svåraste, då endast en skytt, dagens segerherre Folke Rehnvall, lyckades pricka ner båda lerduvorna.

Att få träff på haren vid station nr tre visade sig vara en svår uppgift för flera skyttar. Haren kom "hoppande" mellan tuvor, stenar och stubbar och skotten hade en förunderlig benägenhet att ta i dessa i stället för på haren. Den lättaste stationen var den nästkommande, där det gällde att skjuta grävling. De flesta skyttarna fick här fullträff med påföljd att grävlingen mot slutet knapast hängde ihop, där den kom framdansande på ställinan.

Fram till sista skjutstationen hade Sven Friberg tagit full pott så när som vid andra stationen. Vid femte passet var det fasan-jakt, även här i form av lerduveskytte. Här blev det emellertid bom. Lerduvorna kom alldeles för fort och var svåra att upptäcka förrän de var för långt borta. Så gojt som samtliga skyttar kammade också noll poäng här. Den ende som lyckades helt var Ake Staav. T. o. m. jaktvårdare Mörling måste efter ett provskott med bom som resultat konstatera att målet var lite för svårt. Till sist hade man att besvara ett frågeformulär om fem frågor angående jaktstadgan, varvid varje rätt besvarad fråga gav två poäng.

Efter tre timmars skjutande var tävlingen slut. Jaktvårdare Mörling och brukstjänsteman Carl Eric Carpholm, som på ett så trevligt sätt lagt upp stigen, hade all anledning vara nöjda med sin dag. Segrare blev Folke Rehnvall med 32 poäng; 2) Harald Björklund 29; 3) Ivar Sjögren 26; 4)

Sven Friberg 26; 5) Herbert Johansson 24; 6) Östen Friberg 22; 7) Ake Staav 21; 8) Algot Andersson 21; 9) Folke Flykt, Karl-Oskar Gabriélsson, Karl-Erik Karlsson och Axel Widahl 19 poäng.

Gammalt önskemål förverkligas

Tanken på att de jaktintresserade vid bolaget, arbetare och tjänstemän, skulle kunna få möjlighet att bedriva jakt på bolagets skogar har funnits en längre tid och bl. a. framförts genom fritidskommittén och företagsnämnden. Eftersom bolaget äger huvudparten av skogarna runt Boxholm har det varit mycket svårt att komma över jaktmarker. Hr Carpholm omtalar, att den överenskommelse som nu träffats mellan bolagsledningen och de anställda bl. a. innebär, att ett markområde om 2.500 tunnland mellan Väderstadsvägen och Tranåsvägen samt vid Stekanäs och Torsbo upplåtits för jakt. På detta område kommer 25 man — de som blir uttagna vid höstens jaktstyg — att få bedriva sin hobby. Cirkulär med inbjudan att kvalificera sig till medlemskap i jaktklubben har utsänts till anställda som är jaktintresserade. Hittills har 37 personer anmält sig. Årsavgiften blir 50 kr., men då får man också jaga allt matnyttigt vilt förutom älg.

— Det är fint gjort av Boxholms AB att ordna med jakt åt sina anställda, säger jaktvårdskonsulent Stiernspetz. Visst förekommer det jaktklubbar vid en del bruk och bolag, men att även industriarbetarna får vara med på ett hörn är ganska unikt. Självfallet är det värdefullt med en jaktklubb.

Thor

8C fredag 4 oktober 1957

Fula fiskar

Det blir rättsligt efterspel till bilmetartävlingen i Mangskog i söndags. En av deltagarna medförde i hemlighet en levande äl, som han uppvisade under uppgift att han fångat den under tävlingen. Någon anmälan om bedrägeriförsöket har arrangörerna inte gjort, men vederbörande landsfiskal anser saken falla under allmänt åtal och ämnar ställa den under rättslig prövning.

Han betecknar förarandet som grovt bedrägeriförsök, då knepet, om det inte genomskådats, skulle ha orätmätigt tillfört gärningsmannen flera tusen kronors värde.

Liknande bedrägeriförsök har tidigare förekommit vid de talrika populära bilmetartävlingarna i Värmland. Man har gjort hemliga överenskommelser och smusslat bytet mellan varandra, stoppat bly i fiskarna för att öka tyngden av fångsten, osv. allt i syfte att vinna det åtrådda högsta priset, vanligen en bil av omkring 10.000 kronors värde.

Landsfiskalens ingripande i Mangskogs-bedrägeriet torde komma att bli prejudicerande för hur försöken att skoja till sig pris i dessa tävlingar i fortsättningen skall bedömas. Hittills har arrangörerna sett mellan fingrarna med fiflet.

De senaste veckohelgerna har bilmetartävlingarna i Värmland varit 10 à 15 per helg.

Omfattande seriebebyggelse av egnahem påbörjad i Boxholm

Gatu- och ledningsarbete på det nya byggnadsområdet

Arbetet med seriebyggelsen av egnahem i Boxholm pågår nu för fullt. Än så länge är det framförallt arbetet med att dra fram gator och ledningar som är igång, men redan om några dagar väntas grundarbetet till de första husen kunna påbörjas.

Anläggningen av gator och ledningar har anförtröts entreprenadfirman Hans Renström, Österbymo. Arbetsledare för denna del av det omfattande byggnadsprojektet är hr Rune Karlsson, som för Correspondenten omtalar att det nu påbörjade betinget i runt tal omfattar 800 m. gator och ledningar. Den första etappen skall vara klar i oktober och den andra hoppas han skall vara färdig någon månad senare. Marken är stenbunden och svårarbetad, men hittills har arbetet förlopt utan några större svårigheter. Att man är i arbete.

Kommunalkamrer Hans Bäcklund omtalar att man har alla handlingar klara för de 31 egnahem som ingår i den erhållna dispensen från länsstyrelsen. Dessutom har man sönt in en ny ansökan om dispens för ytterligare 18 egnahem, varför det sammanlagt planeras 49 fastigheter. Det blir två hustyper, nr 107 och 122 i

bostadsstyrelsens typförslag. Den sista hustypen är källarlös och har en kvadratmeteryta av 86 medan den andra är på 81 kvm. Huvudentreprenör blir AB Skånska cementgjuteriet.

Drygt 50.000 per egnahem

Hr Bäcklund framhåller vidare, att kostnaderna för egnahemmen väntas överskrida 50.000 kr, men ej gå upp till 55.000 kr. I detta pris är allt inräknat, även tomt. Hittills har ett 35-tal anmält sig intresserade för en sådan bostad. Dessa kommer inom kort att kallas till möte, där information skall lämnas om byggnadsföretaget.

Samtliga planerade fastigheter skall vara under byggnad innevarande år och redan 1958 vara inflyttningsklara. Det rör sig därför ordentligt just nu på byggnadsfronten i Boxholm, vilket med tillfredsställelse noteras inte minst av alla dem som väntar på att få sin bostadsfråga ordnad med det snaraste. Thor

Boxholm

Missionsförsamlingen 80-årsjubilerar

Boxholms missionsförsamling firar på söndag 80-årsjubileum i anslutning till invigning av kyrkan, som under en femårsperiod i tre etapper genomgånget en omfattande reparation och ombyggnad och vars sista etapp — ny ytterfasad — avslutats under sommaren.

Det var 1877 som Boxholms kristna missionsförening bildades vid ett möte på gamla apoteksvinden i samband med nattvardsgång. Omkring 150 personer antecknade sig därvid som medlemmar. Föreningens ändamål och villkoren för erhållande av medlemskap stadgades och dessa är ännu i dag normgivande för församlingens arbete, dock ändrades formuleringen 1924. Missionsföreningen bildades av Karl Blom-

strand, som utsågs till lärare vid den av Boxholms bruk samma år startade skolan.

Den första styrelsen bestod av Th. von Zeipel, ordförande, J. P. Mellqvist, Otto Isaksson, Karl Widing, Karl Ekdal, Henrik Hertzman, Ludvig Widing och Adolf Grell. Folkskollärare Blomstrand blev föreningens förste predikant.

Missionshuset — nuvarande missionskyrkan — är emellertid ett år äldre än själva församlingen. Detta kommer sig av att det även tidigare fanns missionsföreningar på platsen. I gamla handlingar har man således hittat namnen Asbo och Boxholms missionsförening samt Boxholms lutherska missionsförening. Den 20 okt. 1876 stod missionshuset färdigt. Invigningstalare var dr P. Fjellstedt. Under den första perioden hade församlingen utgreningar med medlemmar i Malexander, Asbo, Rinna och Hogstad.

1884 skedde en utgrening, som ledde till att en ny frikyrkoförsamling kom till stånd i samhället — baptistförsamlingen. Det var frågan om dopet som åstadkom splittring. Många medlemmar lämnade nu föreningen. Medlems-siffran sjönk detta år från 140 till 91, men snart steg åter medlemsantalet och var 1894 uppe i 256. Detta år bildade emellertid Väderstads och Rinnas kretsar egna församlingar, varvid ett 50-tal medlemmar lämnade moderförsamlingen. Den första söndagsskoleföreläsningen hölls i missionshuset 7 januari 1877.

Boxholms missionsförsamling har nu 89 medlemmar, varav 22 tillhör Asbokretsen. Pastor Folke ASTRÖM

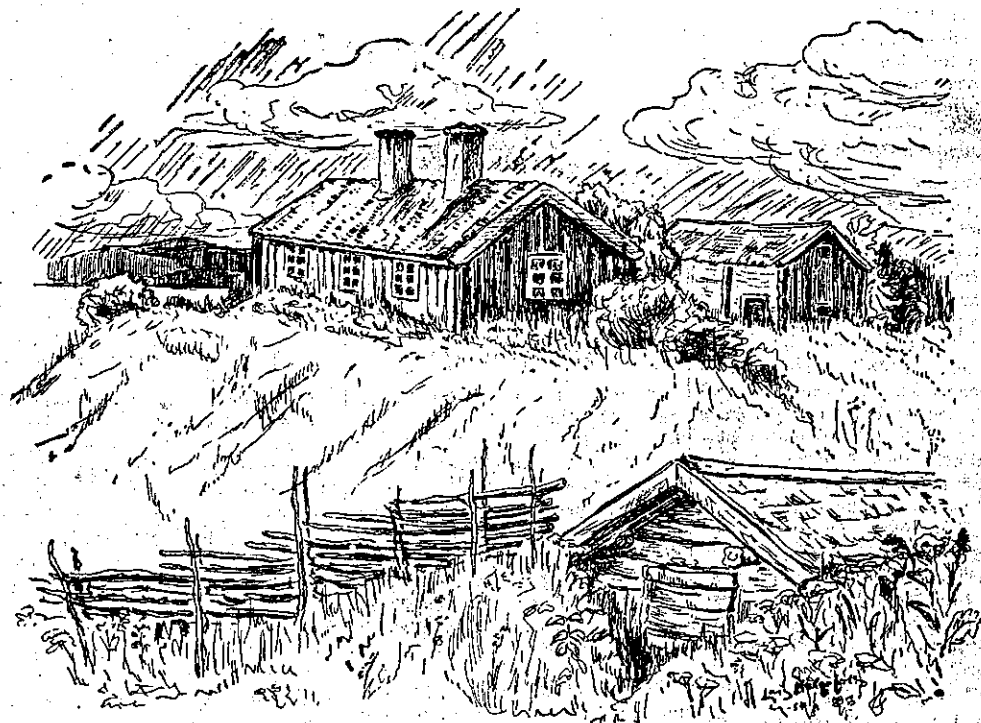
omtaler att man har ett 70-tal barn i söndagsskolan och ett 25-tal ungdomar i juniörföreningen. Dessutom har man två syföreningar i arbete samt musikförening och en dankvartett. Kyrkan har byggts om och moderniserats under de sista fem åren för 46.000 kr. Skulderna uppgår till 11.000 kr. Stor öfvervilja och en god gemenskap präglar församlingens arbete.

Styrelsen består nu av Albert Nilsson, ordförande, Nils Hugob, Arnold Sandberg, Bertil Thureson, Lennart Johnsson, Ragnhild Thureson, Evert Gustavsson, Arvid Johansson och Gunnar Karlsson. Vid jubileet på söndag medverkar bl. a. församlingens tidigare pastor, Karl-Axel Elmquist, Linköping.

Påbörjade gatuarbeten. AB Skånska cementgjuteriet har påbörjat arbetet med beläggning av Älmkullevägen, Parkgatan samt parkeringsplatsen vid Storgatan. Kostnaderna beräknas till 40.500 kr. Det var tänkt att även torget skulle beläggas samtidigt, men då frågan om en eventuell bensinstation vid Konsum ännu inte är avgjord, har man t. v. fått vänta med detta.

Blåst mörklade en del av Boxholm. På tisdagskvällen körde en bil från Svartavallen rakt fram i korsningen Stenbocks väg—Skåningevägen i Boxholm och vräkte därvid omkull en större affischtavla som i fallet slog emot elledningsstolpar. Härvid bröts strömmen för delar av Bredgårds egnahemsområde som lades i mörker några timmar. Bilen bortfördes från platsen utan att föraren gav sig tillkänna.

Parstugan på Södra Sand är uppförd i början av 1700-talet

Södra Sand i Malexander blir vacker hembygdsgård

Inom kort flyttar den siste hyresgästen, byggmästare Varton Blomqvist, från Södra Sand och därmed kan hembygdsgården på allvar överta gården och använda den för sitt avsedda ändamål — hembygdsgård.

Södra Sand har anor från långt tillbaka i medeltiden. Hur gammal gården är vet man inte, men den omnämnes i varje fall på 1600-talet. I ett kungligt brev daterat den 17 okt. 1651 lät nämligen drottning Kristina donera gården till Malexanders dåvarande kyrkoherde Eric Magni för tapperhet i krig samt för, som det heter i brevet, "den trånga och ringa lägenhet till åker och äng, som kyrkoherden i Malexander socken haver under prästgården (Tungbo)". Med undantag för de extra ordinarie "krigshjälperna", kyrkotionden, byggnings- och salpeterhjälpen skulle han fritt få bruka och äga gården under livstid. Åren 1660 och 1674 blev nyttjanderätten till gården överflyttad av resp. drottning Hedvig Eleonora och Karl XI till efterföljande kyrkoherdarna. Senare övergick emellertid Södra Sand till pastoratet, och i dess ägo har gården sedan varit till 1952, då den skänktes till hembygdsgården.

Hembygdsgården ordf., kyrkoherde Stig Andersson omtalar för ÖC, att huvudbyggnaden troligen är uppförd i början av 1700-talet. Vid en kommande reparation av byggnaden hoppas man få fram uppgifter, som gör det möjligt att närmare fastställa dess al-

der. Byggnaden är en s. k. parstuga med ryggstak och är synnerligen väl bibehållen. I ett av rummen finns en stor öppen spis. Till gården hör också ladugård, svinstia, vagnsilder m. fl. byggnader, som hör till en riktig gammaldags lantgård. Även dessa byggnader är i gott skick.

Kyrkoherde Andersson omtalar vidare, att en av de närmaste åtgärderna blir att göra upp generalplan för byggnadernas ordningställande för sitt ändamål. De ekonomiska resurserna gör att man får ta en sak i sänder. Redan i höst tänker man emellertid sätta upp en gårdsgård omkring gården. Mycket av det kommande arbetet hoppas man få gjort på frivillighetens väg.

Redan för 10 år sedan fick hembygdsgården tillåtelse att ställa in skänkta föremål i lediga utrymmen på gården. En hel del allmogeföremål finns därför redan på plats. Det är t. ex. linberedningsredskap, olika köredskap, en brännvinstunna, grävlingfälla, ett förskinn med spänne gjutet av gelbgjutare Grip och en riktig "sommabåt". Vad man framförallt saknar är möbler, men kyrkoherde Andersson hyser inga större bekymmer för den saken. Sedan väl hembygdsgården gjorts i ordning kommer säkert välvilliga sockenbor se till att den detaljen ordnas.

Någon gång nästa sommar hoppas man att gården skall vara i sådant skick att en invigningsfest skall kunna anordnas. Med sitt utsökt vackra läge invid sjön

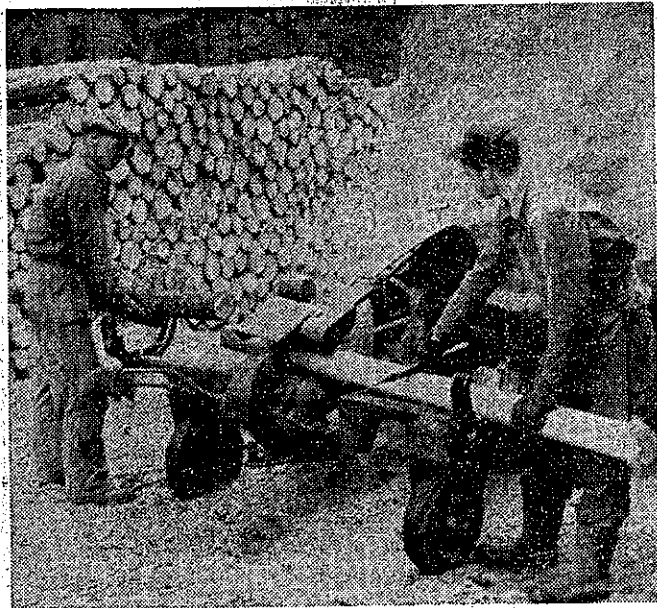
Sommen har man all anledning förmoda att det blir en verklig hembygdsgäst, som samlar folk från när och fjärran. Thor

ÖC måndag 8 juli 1957

Atlantjätte med tre passagerare

NEWYORK 7/7. En unik Atlantresa avslutades häromdagen, då passagerarfartyget He de France anlände till Newyork med endast 3 passagerare ombord. De övriga 1.227 resenärerna som ursprungligen avsåg att färdas med fartyget hade på grund av maskinbefejlsstrecken mellan den 14 och 23 juni avbeställt sina platser före avresan den 26 juni från Le Havre.

Ett gift par, som reste i cabinklassen och en ensam kvinna i turistklass, hade följaktligen tre fartygsorkestrar för sig själva, hundratals uppässare och alla jättefartygets utrymmen att råda över. De åt sina måltider med kaptenen, kom och gick på kommandobryggan som det passade dem och gjorde vad som överhuvudtaget nog får anses vara en av de mest enastående Atlantresor man hört talas om i modern tid. (TT)

Gösta Gustafsson och Rune Friberg, Boxholm, sysselsatta vid en Bark-Lasse

Bark-Lasse barkar i Boxholmsskogarna

Boxholms AB har sedan en tid två barkmaskiner i arbete i sina skogar. Maskinerna är av märket Bark-Lasse och är tillverkade vid Skogsbergs och Larssons maskinfirma, Jula. Förstämstare Gustaf Visén omtalar för ÖC att barkmaskiner började tillverkas först i höstas. Maskinens kapacitet är 25—30 kbm. om dagen, vilket motsvarar ungefär vad fyra man utför för hand. Maskinen betjänas av två man och drives med hjälp av en tillkopplad traktor. Den är också transportabel och kan lätt flyttas från ett upplag till ett annat.

Barkningen går till så, att massakubben placeras mellan två kugghjul som vrider kubben runt samtidigt som en refflad cylinder, s. k. kutter, skalar av barken.

Hr Visén omtalar att ca 2.000 kbm. massaved kommer att skalas med hjälp av barkmaskinerna under innevarande säsong. Barkningen har i år blivit betydligt förseiad, då man inte kunde få fram maskinerna så tidigt som man hade räknat med. Kommande avverknings-säsong är det meningen att barkmaskinerna skall arbeta jäm-sides med avverkningarna.

Thor

ÖC onsdag 13 april, 1955

Livlig debatt i Boxholm om köpingens vattenfråga

Vattenfrågan blev föremål för en livlig debatt vid Boxholms kommunalfullmäktiges sammanträde på tisdagen. Det var hr Thure Wiström, som efter det föredragningslistan genomgåtts undrade hur långt provpumpningarna vid Höjden avancerat. Hr Gillis Augustsson underströk, att just vattenfrågan länge varit gatunämndens stora bekymmer och att man inom nämnden ofta ställt sig tvivlande och undrande över försöken. Inte minst med tanke på de stora kostnader dessa drar. Hr Augustsson omtalade vidare, att provpumpning ur ett nytt hål vid Höjden pågår sedan en månad. Detta försök har gett cirka 600 minutlitter, men det eljest mycket goda vattnet innehåller tyvärr ett fint slam. Man hoppas emellertid att detta slam så småningom skall försvinna och härligt instämmer de experter, som kö-

pingen anlitat. Hr Augustsson underströk också, att skulle provpumpningarna efter grundvattnet inte ge önskat resultat, så återstår inget annat än att anlägga en ytvattenanläggning, och en sådan kommer säkerligen att dra en kostnad mellan 800.000—900.000 kr. Innan en så dyrbar anläggning beslutas, måste alla möjligheter att på annat sätt erhålla vatten prövas. Kommunallingenjör Ingvar Pettersson underströk hr Augustssons uppgifter beträffande slambildningen och framhöll, att slammet, om det släpps ut i ledningarna, skulle kunna ställa till mycket trassel på bl. a. vattenmätarna. Hr Hans Appel, som hela tiden sade sig ha kunnat följa provpumpningarna vid Höjden, ställde sig skeptisk till detta och önskade att prov skulle göras på flera lämpliga ställen. Han menade, att gatunämnden stirrat sig blind på

Höjden och väl mycket litat till expertutlåtanden. Hr Augustsson kom igen och framhöll, att gatunämnden visst inte var främmande för försök på andra platser och erinrade härvid om en tidigare snabbpumpning vid Södra Timmeröasen, som gav 8—9 sekundlitter. Hr Uno Wiking-Johnsson och Filip Ekling underströk vikten av att man får ett så gott vatten som möjligt och ansåg att även om kostnaderna för provpumpningarna verkade avskräckande man ändå inte får ge upp hoppet. Diskussionen utmynnade i ett förtroende åt gatunämnden att fortsätta undersökningarna.

Diskussion om tomtpriser

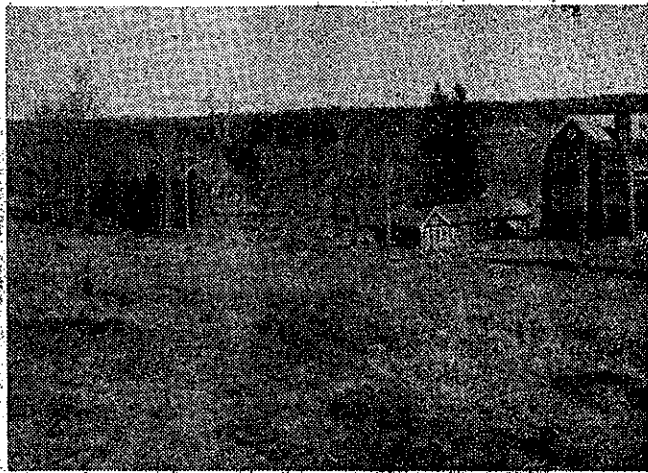
Vidare diskuterades tomtpriser-na med anledning av kommunalnämndens förslag om inköp av tomtmarker vid Österskogsvägens förlängning samt i kvarteren Trasten och Tranan. Hr Karl Ekblöf tyckte att tomtpriset 3:50 pr kvm. var väl kraftigt, då man inte för länge sedan kunde köpa liknande tomtmark för 2 kr. kvm. Hr Wiking-Johnsson genmålde, att priset var rena realisationspriset. Snart kommer tomtpriset att ligga mellan 8—9 kr. kvm. Det är de dyrare markpriserna, de ökade kostnaderna för framdragande av gator och ledningar som medverkar till detta. Kommunalnämndens förslag till inköp av tomtmark och försäljning till ett pris av 3:50 kvm. bifölls.

I övrigt bifölls gatunämndens framställning om ett tilläggsanslag på 54.828 kr. till vatten- och avloppsanläggningar, andra och tredje etapperna, samt samma nämnds förslag angående sjunde etappen, omfattande dels vatten- och avloppsledningarna från södra järnvägsövergången till det s. k. Bjursdalsområdet och dels avloppspumpstationen vid nämnda område, samt dess begäran att få uppta ett 25-årigt amorteringslån på 130.000 kr. Vidare godkändes kommunalnämndens begäran om att få uppta ett lån på 600.000 kr. till fjärde etappen vatten- och avloppsanläggningar, omfattande avloppsreningsverk.

Gatunämndens framställning om tilläggsanslag på 400 kr. till resor och traktamenten, 500 kr. till förbrukningsinventarier godkändes. Dessutom beslutade fullmäktige godkänna gatunämndens begäran om att få inköpa en manskapsbod för 3.500 kr. och 550 kr. till inköp av sondborrstrutningen. 12.000 kr. beviljades till utbyggnad av vatten- och avloppsledningarna samt gatubyggnader i Österskogsvägens förlängning. En framställning från stiftelsen Kommunala bostäder om 10.000 kr. till dess grundfond godkändes. Byggnadsnämndens förslag om förlängning av byggnadsförbud för Settertorpet 1:2 m. fl. fastigheter godkändes samt bifölls stiftelsen Kommunala bostäders framställning om köpingens borgensåtagande för flerfamiljshus på fastigheten Tomten 1:1.

Bostads- och genomfartsfrågor livligt diskuterade i Boxholm

Ett avsnitt i Flemminge, varigenom väg 83 kommer att dras

Bostadsfrågorna i Boxholm blev ordentligt ventilerade vid den sammankomst, som på lördagen var anordnad i Folkets hus av Järn och Metalls avd. 184. I sammanhanget kom man också in på generalplanen och de därmed sammanhängande genomfartsproblemen. Byggnadsnämndens ordförande, hr Ernst Holmberg, kunde nu lämna en klar bild över hur sträckningen av väg 83 (Tranås—Mjölby) kommer att bli inom samhället, samt likaså anslutningen av Malexandervägen.

Diskussionsinledare var för kommunen hr Holmberg samt bruksdisponent Uno Wiking-Johnsson, som framlade bolagsledningens planer. I sitt hälsningsanförande underströk hr Gullis Augustsson på Inbjudarnas vägnar att det finns ett mycket stort intresse bland köplingsborna för bostadsfrågorna — ett intresse som tog sig uttryck i en till trängsel fylld lokal. Hr Holmberg inledde med en resumé över vad som gjorts på planområdet. Detta arbete har av olika anledningar fördröjts. Bl. a. har utarbetningen av generalplanen dragit långt ut på tiden, men är nu i alla fall i det närmaste klar.

Väg 83 läggs väster om samhället

I samband med generalplanresonemanget kunde hr Holmberg lämna intressanta uppgifter om sträckningen av väg 83 samt Malexandervägens anslutning. Man är nu med vägstyrelsen överens om att väg 83 skall läggas väster om samhället så att den söderifrån kommer in väster om Flemminge skola, passerar öster om idrottsplatsen och ansluter till Mjölbyvägen strax bortom Lokarp. Vad det gäller Malexandervägen är det meningen att denna skall utgå från Storgatan mellan fastigheterna Fridas konditori och Wienerkonditoriet och i en viadukt över järnvägen, passerande öster om kyrkan och kyrkogården och Timmerbebyggelsen för att ansluta med den nuvarande Malexandervägen vid Lönsultbron. Hr Holmberg underströk, att det

säkerligen kommer att dröja många år innan arbetet med dessa vägar påbörjas. Det är en sak som helt ligger i vägstyrelsens händer.

Tomter tillgängliga för 110 lägenheter

Hr Holmberg redogjorde också för stadsplanarbetet. I år har man fått fram två stadsplane-förslag, nämligen för Parkgatan och Parkgatan—Enestigen med plats för 6 hyreshus och 6—7 egna hem samt dessutom för Österskogsvägens förläggning med 6 tomter. Dessa planer ger tillsammans plats för 110 lägenheter plus tomter för egna hem. Under arbete är stadsplaner för fortsättning av bebyggelse i anslutning till gamla egna hem och Storgatan—Järnvägsgatan och Bjursdalsområdet väster om nya Malexandervägen. De områden som är under planering ger plats för cirka 120 fastigheter. Aktuell är också stadsplan för centrumbbyggelsen. Hr Holmberg underströk att man härvid kommer in på saneringsproblemet och då gäller det hur mycket kommunen är villig att satsa.

Intensiv bostadsproduktion nödvändig de närmaste åren.

Efter hr Holmberg var det hr Wiking-Johnssons tur att redogöra för bolagsledningens planer. Han underströk härvid, att i samband med planeringen för det nya valsverket är det ofrånkomligt med en genomgripande sanering av fastigheter inom industriområdet. I stället för de bostadslägenheter som härvid försvinner måste det bli nybebyggelse och en betydande sådan. Hr Wiking-Johnsson omtalade vidare, att bolaget i fortsättningen inte bygger några s. k. bolagshus för sina anställda. I stället kommer man att uppmuntra det enskilda byggandet med hjälp av subventioner, dels i egna hem och dels i bostadsrättsföreningshus. I subventioner skall lämnas 5.000 kr. vid byggandet av egna hem och högst 4.000 kr. vid lägenheter i bostadsrättsföreningshus. Hyran kommer jämfört med vad den är i de äldre bolagsfastigheterna att bli väsentligt högre, men i gen-

gäld får man ju också en helt annan komfort. Hr Wiking-Johnsson ansåg det möjligt att få länsarbetsnämndens tillstånd att bygga cirka 50 lägenheter pr år. Vad det gäller bostadsrättsföreningshusen kan dessa bli aktuella mycket snart.

Dags att bygga flera pensionärshem

Efter inledningsanförandena följde diskussion, varvid många intressanta frågor togs upp till behandling. Arbetarkommunens ordförande, hr Jörgen Birath, ansåg att det nu är dags att bygga flera pensionärshem. Han undrade också om det inte vore lämpligt att bygga in pensionärlägenheter tillsammans med hyreslägenheter för att på det sättet slippa skapa en bebyggelse för enbart gamla. Ordföranden i stiftelsen Kommunala bostäder, hr Thore Kjellgren, svarade härpå, att tankegången att bygga på detta sätt aldrig riktigt slagit igenom. Det finns både för- och nackdelar för en sådan bebyggelse. Hr Augustsson snuddade något vid de kostnadskrävande ledningsarbetena och påpekade bland annat att en ny stamledning måste läggas från vattentornet och till Flemminge. Han påtalade också det glädjande faktum, att man såväl inom kommunen som bolagsledningen var ense om att det nu måste bli ordentlig fart på byggnadsverksamheten i samhället. Funderande ordföranden, hr Valter Rosén, tackade till sist diskussionsinledare och mötesdeltagare för en givande diskussionsafton och hoppades att den i någon mån hade gett avsedd klarhet. Thor

TOFFELHJALTARNAS KLUBB

startade i en liten stad, och medlemmarna samlades på en restaurang för att välja styrelse.

Just som förhandlingarna börjat, rycktes dörren upp. En storvuxen fru inträdde, stormade fram till ordföranden, högg honom i kragen och röt:

— Nu kommer du med hem förstär du!

— Men ... men ...

— Du har inte här att göra. Du är väl ingen toffelhjälte!

Trög i starten

— Jag har bestämt mig för att ge Hasse korgen — men det finns inga planer på att få honom att fria!

Holger Andersson vann pimpelfiske på Sommen

Drygt 50-talet av Boxholms sportfiskeklubbens medlemmar gjorde på söndagen vid klubbens mästerskap i pimpelfiske på Sommen vid Stjärnesand aktningsvärda försök att hävda sig som pimpelfiskare av rang. Men än en gång visade det sig att "gamla hästar" är pålitligast även i sådana här sammanhang. Den vane pimplaren har sina knep och trollkonster och känner på sig var abborrarna står. På annat sätt kan man väl knappast förklara hur t. ex. dagens suveräne segerherre, Holger Andersson, på de tre timmar tävlingen pågick lyckades dra upp 44 abborrar — därav 8 ur ett gammalt hål — medan flertalet inte fick en enda abborstjärt.

Startskottet gick klockan 9 på morgonen och rusningen ut till de mera kända grunden var stor. Det högs och borrhades frenetiskt första timmen, men så småningom tog det av på takten. Isen höll nämligen modiga 30 cm. Alltnog var det en fin fiskedag, lagom kallt och med en vackert skinnande vintersol, så även de som mer eller mindre misslyckades kunde

känna sig väl tillfreds. Så gjorde också William Sjögren, som en god stund före tävlingens slut hade gett upp och i stället drog historier för dem som ville höra på. Ett par som emellertid inte gav upp förrän slutsignalen gått var makarna Gunborg och Sigvard Bergdal, som är trogna stamgäster på sjön. Den här gången visade sig det svaga könet vara starkast. Fru Bergdal slog knappt sin make och kom också på prisplats med dussinet abborrar. En som inte gav upp ens när slutsignalen gick var Hans Strömberg. Han hade då kommit riktigt i stötet och tyckte det var synd att inte ta för sig medan "lyckans sol" log mot honom. Mot slutet av invägningen kom han emellertid men det var så dags då. Med sina 20-talet fiskar skulle han gått in på en tredjeplats, men han fick nöja sig med ett tröstepreis — och var glad för det.

Tävlingen leddes av brukstjänsteman Carl-Eric Carpholin och hr Arne Karlsson med polisman E. Bergström och skogvaktare Carl Hult som kontrollanter.

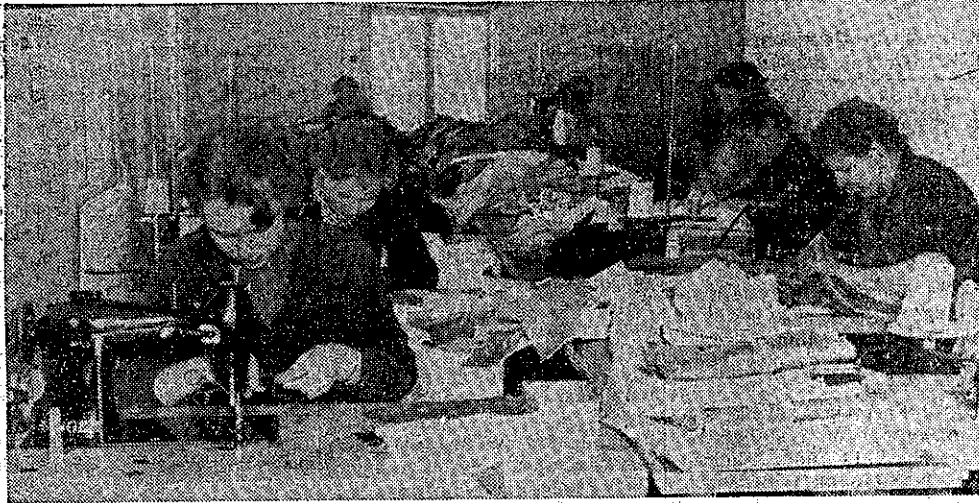
ÖC tisdag 14 febr. 1956

Segraren Holger Andersson provar lyckan

Bra start för Boxholms nya kvinnliga industri

ÖC lördag 25 febr. 1956

Flika kvinnohänder syr långa rader av vackra blusar

I Boxholms köpings nyinköpta fabriksfastighet vid Nygatan surrar nu maskinerna dagen i ända. Flika kvinnohänder följer lätt och ledigt maskinernas raska tempo och blus efter blus framställs i en imponerande fart. Det är förtjusande vackra plagg, som under soliga somrardagar kommer att bäras av damer från söder till norr.

Verkmästare Nils Andersson vid Normans konfektionsindustri omtalar för ÖC, att verksamheten vid denna flihal kom igång den 25 januari. På den korta tiden har fabrikkationen gått raskt framåt och allt fler sömmerskor har anställts. För närvarande har man ett 20-tal anställda, men det är meningen att ännu några sömmerskor skall få plats på industrin. Hr Andersson

understryker, att det största problemet har varit att få tillräckligt många yrkeskunniga kvinnor. Det finns åtskilliga som vill börja arbeta, men det är omöjligt att ta in allt för många nybörjare. Att lära upp en sömmerska så hon behärskar ett moment tar ett par månader. Erfarenheterna hittills är emellertid enbart positiva. För närvarande syr man enbart blusar i nylon, orlon m. fl. tyger, men så småningom tänker man också ge sig i kast med att sy kjolar. Denna tillverkning skall tillgripas när säsongen på blusarna dalar. På så sätt hoppas man kunna hålla en jämn produktion.

Verkmästare Andersson uttrycker också sin belåtenhet över de ljusa och trevligt inredda lokalerna. På övre våningen finns ett lunchrum inrett med diskbänk och kokplatta, där personalen kan ko-

ka sig en kopp kaffe. Vidare finns där omklädningsrum och toaletter samt ett rum, där verkmästare Andersson just nu håller på att skapa de kjolmodeller, som skall sys längre fram. På nedre botten står symaskinerna och övriga maskiner i långa rader. Maskinuppsättningen är, enligt hr Andersson, mycket förnämlig — ytterligare en sak som är betydelsefull för att kunna nå ett gott resultat.

Beklädnadsarbetarförbundets avdelingsordförande, fru Hilja Holmqvist, framhåller, att personalen trivs bra på sin nya arbetsplats. Av de anställda har åtta deltidsarbete. För de heltidsanställda är deltidssystemet kanske inte så bra sett ur produktionsynpunkt, men en fördel med det är ju att en hel del fruar på så sätt kan få en i många fall värdefull extrainkomst. Thor

Resultat: 1) Holger Andersson 37,5 poäng; 2) Ivar Sjögren 28; 3) Ingmar Friberg 17; 4) Hans Johansson 16; 5) Einar Lantz 13,5; 6) Stig Nordell 13; 7) Gunborg Bergdal 12; 8) Sigvard Bergdal 11; 9) Olle Fridlund 11; 10) Carl Rosén 11; 11) Nataniel Cristoffersson 11.

ÖC fredag 10 febr. 1956

Säcksystem även i Boxholm. Den kommitté bestående av hr Hans Bäcklund, Olle Fristedt och Gillis Augustsson som haft i uppdrag att utreda frågan om hur sötömningen lämpligen bör ordnas i samhället, har i princip beslutat gå in för det s. k. säcksystemet. Kommittén jämte hr Harry Ringman och Ingvar Pettersson deltog bl. a. vid den demonstration som på onsdagen var ordnad i Mjölby.

Fiskeentusiast

Nu förstår jag varför du var så pigg på att vi skulle fara till Venedig på vår bröllopsresa!

Kostsam bebyggelse på nytt bostadsområde i Boxholm

Gatan och ledningarna har fått sprängas ner många meter i berg. Här är Knut Johansson och Stig Nordell i sprängningstagen

En helt ny bebyggelse håller på att växa fram i Österskogen, Boxholm. Sedan förra året har sprängskotten dånat i bergen och en livlig byggnadsverksamhet har pågått. Att dra fram gata och ledningar till bebyggelsen däruppe har sannerligen inte varit lätt — och inte billigt heller. Massvis med berg och sten har sprängts och forslats bort. Gatan, som är en förlängning av Enestigen och med avslutning till Parkgatan vid gamla saluhallen, får en längd av cirka 350 m. Vad hela gatuarbetet — en del kommer att utlämnas på entreprenad — kommer att kosta, vågar kommunalingenjör Ingvar Pettersson inte gissa, men att det inte rör sig om småsummor är säkert. Det är dock meningen att gatan skall betjäna även den nya skolan och de flerfamiljshus, som är planerade att uppföras här, varigenom kostnaderna genast ter sig betydligt rimligare.

Om gatubyggarna haft det besvärligt — det värsta arbetet är

nu avklarat — så har egnahetsbyggarna också haft en svettig uppgift med att spränga och gräva till sina grunder. Till flertalet av de åtta nybyggnader, som byggmästare Tage Thydén har igång på området, har betydande sprängningsarbeten måst utföras. Hr Berne Sjögren fick t. ex. betala 5.000 kr. för att få sin grund sprängd, och därtill kommer tomtpriset, som man ännu inte vet riktigt vad det blir. Det beror på vad gatu- och ledningsarbetena kostar.

— Att det är besvärligt och kostsamt att bygga på detta område kan inte förnekas, säger byggmästare Tage Thydén. Byggnadsarbetet för en fastighet i ett och ett halvt plan går på mellan 55.000—65.000 kr. Till detta kommer sedan utlägg för tomt och sprängningskostnader. När enbart sprängningen kostar över 5.000 kr. så är det väl frågan om det inte vore klokast att bygga källaröst. Annars blir det onödig en ett mycket dyrt källarutrymme.

Thor

Boxholm

Pensionärsföreningen 10 år

När Boxholms pensionärsförening bildades 27 oktober 1946 vid ett möte i Folkets hus, och i närvaro av hr Gösta Jansson från distriktsstyrelsen var endast 17 pensionärer närvarande. Den planta som då såddes skulle emellertid snart nog växa till och bli livskraftig. Nu tio år senare har pensionärsföreningen omkring 360 medlemmar och en mycket god verksamhet.

Av dem som var med från början har flera gått bort. En av de kvarvarande är hr Fritz Strömberg. Han utsågs till sekreterare i den första styrelsen och är sedan länge dess ordförande. Strömberg har haft ett finger med i det mesta som hänt inom föreningen och varit en av de mest verksamma och pådrivande krafterna. Övriga ledamöter i styrelsen var C. W. Sjöberg, ordförande, Karl Ek, kassör, Hjalmar Blomqvist, vice ordförande, Carl Rosell och Oskar Blomqvist.

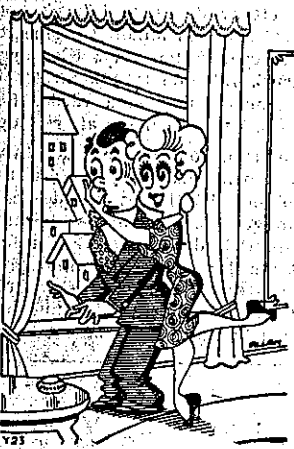

— Visst var föret lite trögt i portgängen, men sedan vi väl kommit igång växte snart intresset, berättar hr Strömberg. En del har vi väl påverkat, medan andra självmant begärt att få ansluta sig till föreningen. Pensionärerna har lärt sig förstå, att skall man vinna gehör för sina åsikter och krav måste man gå fram på enig front. En anledning till att vi nu fått så stor anslutning ser jag också däri att vi bannlyst all politik på våra möten. Men därmed är inte sagt att vi inte är lyhörda för vad de olika parterna har att säga i de frågor som gäller pensionärerna.

Hr Strömberg omtalar också att föreningen fått stöd av olika sammanslutningar i samhället. Värdefulla kontantbidrag har således erhållits från kommunen, konsumtionsföreningen, Boxholms AB och Boxholms köpmannaförening. Tack vare dessa bidrag har föreningen årligen kunnat anordna mycket uppskattade utflykter för sina medlemmar till billiga priser. Medlemsavgiften i föreningen är så låg som två kr pr år. Ett tackvill hr Strömberg också rikta till Folkets husföreningen, som under alla år ställt lokaler gratis till förfogande. Pensionärsföreningens nuvarande styrelse består av Axel Blomqvist, ordförande, Oskar Andersson, vice ordförande, fru Eva Blomqvist, kassör, Mauritz Arnell, sekreterare, och fru Elin Wickman, vice sekreterare.

Jubileet firas 25 oktober, varvid föredrag hålles av hr Helmer Karlsson, Simonstorp, som är kassör i distriktsstyrelsen. Thor

Förtroende

— Vi har ju kommit överens att inte ha några hemligheter för varandra, så nu måste jag tala om sanningen — jag önskar mej en ny vårdrätt!

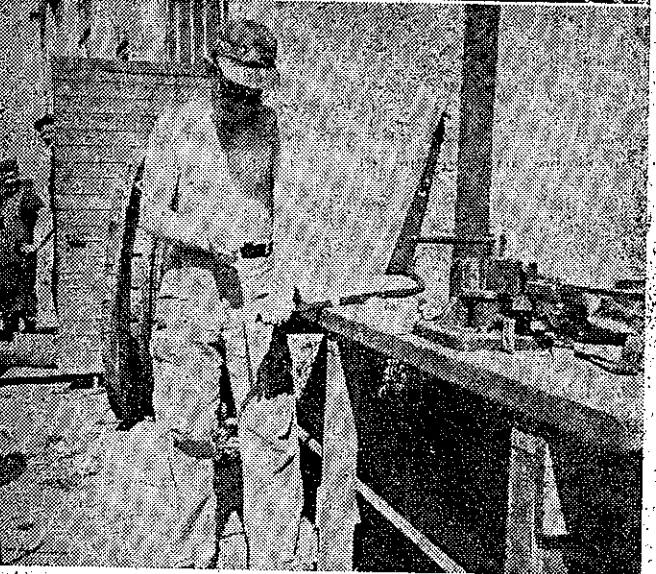
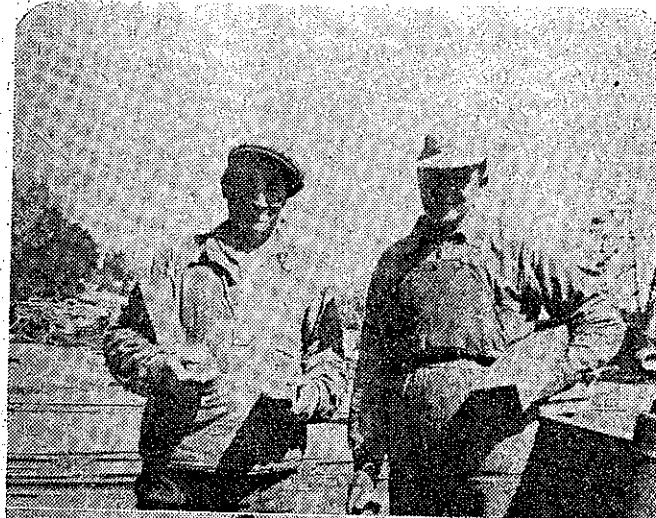
Invit

— Tänker ni sitta där borta hela kvällen, kunde ni lika gott ha stannat hemma och ätit upp mig i stället!

Civilekonom Börje Leandersson tillträdde på fredagen sin tjänst som kamrer och kontorschef vid Boxholms AB.

Stora arbeten vid Boxholms bruk sysselsätter många under semestern

På övre bilden bär murare Erik Fasth (t. v.) och handlangare Bertil Andersson tegelstenar till martinugnen. På den mellersta bilden sysslar fr. v. bruksbyggmästare Knut Dufmats och snickarna David Pettersson, Josef Johansson och Karl Samuelsson med snickeriarbeten. Elektriker Olle Stenqvist har det gassigt vid Flemmingeverkets södervägg

Det som framför allt menas med traditionell julleddighet är väl industrisemestrarna. Man tlyr bort från maskinerna och tempoarbetet, från jättet och bullret "ut till landet, ut till fåglarne". Sommarstugan väntar vid abborrsjön, där det finns en brygga, en eka och ett metspö. Det är ganska skönt att få vara "bakom flödet" några — som man ju alltid hoppas — varma och napprika dagar. Det finns samhällen som praktiskt taget går i treveckorsvila. Dit hör förvisso Boxholm. Bruket dominerar under arbetsåret men det sätter nästan ännu skarpare prägel på köpingen under semestertiden.

De första fridagarna går åt för inköp av tänkbara artiklar till vistelsen i sommarstugan. Ty en sådan vill boxholmaren väldigt gärna ha. Härliga platser för stugan finns också på blott några mils avstånd, vid sjön Sommen med otaliga vikar, — och vid Sjögarpsjön. Så packar man bagaget på mopeden och sticker ut. Och i bruksområdet härskar tugn och ro.

I år är bilden dock något förändrad. Gör man en promenad i verken och anläggningarna träffar man på en hel del blåblusade arbetare. Det finns alltså de som inte har fått ta sin ledighet, när alla de övriga gav sig iväg.

Intill en solgassig vägg vid övre verket arbetar snickare med reparationer till värmeugnen under överinseende av bruksbyggmästare Knut Dufmats. Det skall bli svalbädd, sträckbänk, rullband till valsarna osv. — Det går precis lika bra att jobba trots att de flesta har fritt, säger David Pettersson. Det vore naturligtvis roligare att få semestern tillsammans med de andra, men blir det bara lika härligt väder i fortsättningen, som hittills, så klagar då inte jag. Tidigare om åren har jag i stort sett haft ledigt under "den ordinarie tiden", men ombyte förförjer heter det ju. Och inget problem är det vad man skall syssla med under semestern, åtminstone inte för honom där, menar hr Pettersson och nickar åt kamraten bredvid, Josef Johansson. — Han har moped, så han skall väl ut och göra vägarna osäkra så småningom!

Transportarbetarna har fullt upp att göra. Olle Johansson, som varit med i laget i 18 år, kan inte minnas någon så stor reparation tidigare. — Arbetet räcker mycket väl till för oss, hoppas att vädret också kommer att göra det, tycker han och får instämmanden av kamraterna Sixten Widén och Åhre Staas. — Några måste ju stanna kvar i jobbet på grund av alla omändringar och då är det na-

turligtvis trevligare att ta arbetet frivilligt än att bli utkommenderad på det. Vi har ju utomhusarbete, vilket är härligt nu i solskenet; värre är det för dem som håller till inne i verken.

Detta påstående verifierar Len-nart Karlsson, som står vid värmeugnen med svetslåga och har det ganska hett. — Inte särskilt roligt att hålla på här, nu, när det verkligen är semesterväder, kommenterar han. — Men man får väl ta igen det i augusti, då, de andra kommer tillbaka. Det här jobbet måste vara klart till dess, menar han och stryker svetten ur pannan.

Vid Flemmingeverket träffar vi på elektriker Olle Stenqvist i färd med att isolera kablar. — Jag har haft semester tidigare i 14 dagar och har en vecka kvar. Hela ledigheten går i år åt till ombyggnad av villan, så det blir ingen semesterresa för min del. För övrigt gör det ingen skillnad att arbeta nu, då vi elektriker alltid har översyn av samtliga verk under industrisemestern. Det minst trevliga i sammanhanget är när semesterfirarna far förbi för att bada och fiska och man står här och inte själv kan få vara med.

Ernst Dufmats och Nils Spjuth, som just är sysselsatta med monteringsarbeten för en ny motor till vällvalsarna, har en något anorlunda uppfattning om sin försenade semester. De anser att arbetet flyter bättre när det är tyst och stilla i verket och är egentligen inte alls missnöjda över att gå miste om fullledigheten.

20 proc. i arbete vid bruket.

Det är som synes stora omändringar i görningen vad beträffar de olika järnverken. Vi vänder oss till överingenjör Hans Nordensten för att få en sammanfattning.

— Sammanlagt har vi 550 man sysselsatta, därav är i år nästan 20 proc. i arbete under semestern, berättar hr Nordensten. Reparationer och ombyggnader tvingade oss att tyvärr hålla denna styrka kvar i arbete för att inte få några driftsafbrott. De mest berörda i semesterhänseende är nu byggnadsavdelningen, mekaniska verkstaden, elektriska avdelningen och murarna. Vi har nämligen den här sommaren större historier igång än vanligt, framför allt gäller det ombyggnad och modernisering av en del ugnar. En av martinugnarna, som tidigare eldades med gas, skall nu börja drivas med olja, och i övre verket bygges värmeugnen om, vilket är en mycket omfattande ändring. Där skall insättas en elektriskt driven sträckmaskin — för att få järnet ordentligt rakt — och en rullbana, även den elektriskt driven, för transport av det färdigvalsade järnet. I Flemmingeverket fullbordas en helt ny ugn, sedan den gamla rivits. Den ugnen blev delvis färdig redan före semestern men inte helt klar. Arbetar gör också vakterna i ställverket då en av kraftstationerna är i gång. Större delen av kontorspersonalen har emellertid kunnat ta sin ledighet nu, summerar hr Nordensten.

Och allt under det att solen strålar från en nästan molnfri himmel och brunbränner semesterläg valsverksarbetare i Blåvik och Malexander, går rationaliseringsarbetet vidare i bruket med stor intensitet. Men om en dryg vecka väntar ledigheten även för dem som just nu jobbar och sliter. L. N.

30 fredag 18 mars 1955

Fick arm avklippt av maskin

Under reparation av en elektrisk ledning på forsdagen i chargeringshallen i martinverket vid Boxholms AB råkade elektriker Nore Flink få högra armen avklippt strax ovanför armbågen.

Flink hade ställt en steg mot en järnbalk som uppbär chargeringsmaskinen. Under sitt arbete lade han armen på balken och observerade inte att maskinen satts igång. När den tunga maskinen kom rullande var det hela därför bara ett ögonblicks verk. Flink föll i golvet men erhöi i det 3-4 meter höga fallet inte några yttre skador.

Flink som hela tiden var vid sans togs om hand av kamrater i närheten. Doktor Harald Larsson och brukssköterskan tillkallades och efter första behandling förslades han till lasarettet i Linköping, där han underkastades operation. Nore Flink och föraren av chargeringsmaskinen hade före arbetet talats vid om riskerna i samband härmed, men tydligen hade något missförstånd uppstått, så att föraren enbart haft sin uppmärksamhet riktad på stegen och inte på den på balken liggande armen.

Ungdomssynd

Gymnasistföreningen Runa vid Vänersborgs läroverk har givit ut sin tidning. I den återges bland annat en dikt, Danskväll, som man funnit i sitt arkiv och tillskriver Lars Madsén, en gång i tiden elev vid läroverket. Så här lyder den:

Månskensglans,
Dragspelsdans,
Pärlestänk på björk och ängar,
Sommarluft från blomstersängar.
Kvällen tyst,
Ej ett knyst
Utom polskans vilda slängar,
Hasselträd
Mognad säd
Kanta-liten stig till logen
Månen lyser ständigt trogen,
Jagar bort
Inom kort
Mörka skuggor ifrån skogen.
Älvelek,
Ålskogssmek,
Silverluft utöver gården,
Spegelklarhet ner på fjärden,
Månskensnatt,
Rop och skratt
Uvens skri på midnattsfärden.

30 tisdag 21 dec. 1954

Boxholm

Beslut fattat om ny centralskola

Vid kommunalfullmäktiges sammanträde på måndagen klubbades de 38 ärendena utan debatt. Hr Gillis Augustsson drog däremot upp en fråga utanför dagordningen som föranledde några inlägg, nämligen om vilka lokaler den beslutade nya centralskolan skall innehålla. Han pekade bl. a. på önskemålet om hobbylokaler samt bad med simbassäng. Hr Anders Bäcklund kompletterade önskelistan med en gymnastiskal så tilltagen att där även kan spelas handboll. Byggnadskommittén uppmanades att beakta önskemålen. Frågan aktualiserades för att man vid utlysandet av arkitekturpristävlingen skulle ha något så när klara riktlinjer att arbeta efter.

I enlighet med kommunalnämndens förslag beslöts inköpa fastigheterna Bredablick 1:1 av kamrater Ernst W. Willner för 11.500 kr. och Timmerö norra 1:53 av köpman Erik Johansson för 13.500. Ekeby byggnadsförening fick 3.000 kr. till sin nyuppförda lokal vid Granforsen. Oljeledningsanläggningar skall insättas i pensionärshemmen och Flemminge skola för en kostnad av 3.000 kr. resp. 5.000 kr. Dessutom anslogs 3.500 kr. till inköp av inventarier till byggnadskontoret samt 2.000 kr. till parkeringsplats vid Folkets hus och Bredgård 1:1. Två kallgarage skall inredas i en uthuslänga vid Flemminge skola.

I princip godkändes en överenskommelse med Boxholms AB om byte av skoltomterna vid Boxholmsskolan mot mark för ny skoltomt. Beslut fattades också om att uppföra ny centralskola på föreslagna tomter samt anslå 15.000 till arkitekturpristävling. Till att handha utredningsarbetet med den nya skolan utsågs en kommitté på sju personer. 300 kr. ställdes till barnnavårdsnämndens förfogande för stipendier åt husmödrar för semestervistelse. Till revisor nyvaldes föreståndare T. Lund. I övrigt godkändes kommunalnämndens förslag till val av nämnder och styrelser.

Hr Kjellgren erinrade till sist om vad som hänt på det kommunala området under året och nämnde bl. a. beslutet om avloppsreningningsverk. Under det kommande året hoppades han att det skulle bli möjligt att förbättra samordningen beträffande gator och ledningar. Han framförde till sist ett tack till de avgående ledamöterna.

Kyrkofullmäktige sammanträdde på måndagen. Rapport lämnades från gravkapellsbygget, som kostat cirka 128.000 kr. Vidare godkändes en överenskommelse mellan landskommunernas förbund och kyrkovaktmästareförbundet. Ordföranden, landstingsman Filip Ekling, tackade de avgående ledamöterna.

Boxholm

Centralskola uppföres för 800.000 kr.

Kommunalfullmäktige beviljade på fredagen 2.000 kr. till Flemminge SK. Vidare beslöts sälja Hesters banvaktstuga samt att anvisa 6.000 kr. till inköp av vattentätare. Folkskolstyrelsen, beviljades tilläggsanslag med 37.700 kr., varav 30.000 kr. till lärarlöner kommer att täckas genom ett försenat statsbidrag.

Det beslöts att den nya centralskolan som även är avsedd att bli gemensamt högstadium för Boxholms och S. Göstrings kommuner skall uppföras enligt skolbyggnadskommitténs förslag. Beträffande badanläggningen i anslutning till bastu- och karbad för allmänheten skall dock en bättre och billigare lösning eftersträvas. Skolan skall finansieras med beräknat statsbidrag på 800.000 kr., bidrag från skolhusfonden med 240.000, från allmänna investeringsfonden 110.000 samt genom ett 40-årigt amorteringslån 1.750.000 kr. Hr. Filip Ekling omtalade på fru Inez Johanssons fråga att man hoppas få påbörja arbetet med skolan i höst om statsbidrag och arbetstillstånd kan erhållas till dess. Fru Lilly Andersson undrade om risk förelåg för att man när skolan blir färdig kanske står utan barnbespisning, eftersom denna fråga står öppen i avvaktan på utredning att placera denna i anslutning till en eventuell parkbyggnad. De utlovade skissritningarna till en sådan har kraftigt fördröjts, men hr Hans Bäcklund meddelade att han så sent som på fredagen haft kontakt med arkitekten som lovat översända ritningarna i mitten av februari. Hr Wiström tyckte det var oklokt att igångsätta skolbygget i höst, då det alltid blir dyrare att bygga då än på sommaren. Hr Anders Bäcklund påpekade emellertid att man inte kan undvika vinterarbete, då ett så stort projekt ej går att avklara på sommarhalvåret. Fru Inez Johansson och hr Edvin Johansson menade att man också får tänka på byggnadsarbetarnas arbetstillfällen, så att man inte i onödan vållar arbetslöshet.

Vidare godkändes förslag till skolledarorganisation och hr Karl Eklöv erhöi begärt entledigande från uppdraget som kommunalfullmäktig.

8C onsdag 19 februari 1958

Sveriges största gran?

Fryksände församling i Värmland är ägare till en skog i Lekvattnet, där man 1953 kedjemätte en gran som befanns vara 43,5 meter hög. I dag uppskattas dess längd till 45—46 meter och kubikinnehållet till cirka 8 kubm. På samma skifte finns det f. ö. gott om verkliga granjättar och i Fryksände är man tämligen säkra på att granrekordet för landet inte kommer att kunna hotas från annat håll.

Vad säger östgötar och smålänningar? Närliggarna inte att förglömma — Skyllbergs bruk lär ju ha åtskilliga granjättar i sina skogar.

LYCKAD BOXHOLMS-TÄVLING

Boxholms sportfiskeklubb höll på söndagen i idealiskt väder och med 88 deltagare pimpeltävling vid Tingkullanäs i Blåvik. Efter samling vid klubbstugan på Bockön, där upprop och genomgång av tävlingsregler skedde, gick startsignalen kl. 9.

Under de följande fyra timmarna fram till kl. 13 frestade tävlingsdeltagarna sommarvattnets fiskar med allehanda knep och lyckades också få upp en hel del såväl abborrar som gäddor, men båda fisk-sorterna var av det småväxta slaget. Segraren i tävlingen, Karl Bengtsson, Sommen, plockade upp ett 70-tal abborrar, vars sammanlagda vikt stannade vid 2,5 kg. Efter avslutad metning samlades deltagarna åter vid klubbstugan, där skogvaktare Carl Hult skötte invägningen som gav följande resultat: 1) Karl Bengtsson, Sommen, 55 poäng; 2) Karl Johansson, Boxholm, 49; 3) Martin Johansson, Sommen, 42,5; 4) Erik Ångström, Sommen, 41,5; 5) E. Ottosson, Sommen, 37,1; 6) Gösta Qvist, Boxholm, 37; 7) Gösta Eklöv, Boxholm, 34,6; 8) Erik Nilsson, Sommen, 25,3; 9) Gunborg Bergdahl, Boxholm, 25,3; 10) Helmer Andersson, Boxholm, 24,9.

T. v. ses segraren, Karl Bengtsson, Sommen, och t. h. en bild från tävlingsplatsen.

Av jordens 100 största företag

— mätt efter omsättningen 1956 — ligger 79 i Förenta staterna och resten i Västeuropa, enligt en undersökning av den franska tidningen Réalités.

I vår världsdel kommer England först med åtta av de största företagen, följt av Västtyskland med fem, Frankrike fyra, Holland två samt Italien och Schweiz ett var. Tyskland blir nu helt utslaget.

Tar man endast med de 50 största leder USA med 41, följt av England med fem.

Jordens fem största företag är General Motors med en omsättning på 46,47 miljarder svenska kronor, följt av Standard Oil med 33,26, Royal Dutch Shell med 27,18, Unilever 20,89 och Ford 20,00. Det största schweiziska företaget, livsmedelsbolaget Nestlé, kommer på 32:a plats med en omsättning av 4,75 miljarder kr. Frankrikes största är gruvföretaget Charbonnages de France med omsättningen 3,59 miljarder, och Tysklands största är järn- och stålbolaget Mannesmann som har omsättningen 3,48 miljarder och belägger plats nr 51. Först på 93:e plats kommer Italiens enda representant, Fiat, med 2,34 miljarder. Sverige är inte med på listan.

* * *

8C tisdag 25 februari 1958

Rekordkyla för vintern var det i Östergötland på måndagsmorgonen och kylan fortsätter. I Björkelund, Horn, hade man 35 minusgrader, och vidare kan nämnas Atvidaberg och Gusum 32, Ulrika, Nykil, Västra Eneby och Degerön 30, Tjällmo 29, Malexander, Boxholm, Strålsnäs, Kisa och Kättinge 28, Väderstad 27, Simons-torp, Ringarum, Skänninge, Sät-ravallen, Mantorp 26, Linköping, Ödeshög och Motala 25 etc.

Till jämförelse kan nämnas att temperaturen kl. 7 på måndagsmorgonen var i Stockholm 15, Göteborg 14, Malmö 6, Växjö 13, Visby 9, Falun 19, Särna 26, Östersund 23, Stensäle 27, Jokkmokk 23, Haparanda 29, Kiruna 28 och Riksgränsen 21.

1957

var inte bara sputnikarnas märkliga år. Det hände andra besynnerligheter också.

En amerikansk tandläkare föreslog sålunda att vi borde ändra matordningen så att middagen började med desserten och slutade med grönsakerna.

Ungerska institutet för mat-smältningforsknig rekommenderade drickandet av tokayer vid förkyllning och andra infektionssjukdomar med hänvisning till att detta vin skulle innehålla penicillin.

USA:s statistiska anstalt meddelade att amerikanska höns lade 61.000.000.000 ägg om året.

Pollsmästaren i Reading i England förklarade att en van inbrottsjuv behövde tio minuter för att plundra ett hus.

Columbiauniversitetet i New York upptäckte att den berggrund som skyskrapestaden vilar på bara är 380.000.000 år gammal. Förut hade man gått omkring och räknat med 1.700.000.000 år.

Colgate-universitetet rapporterade att en tjuy stullt ett 70 miljoner år gammalt dinosaurussägg ur en glasmonter.

Om man gräter då man skalar lök har tårarna en annan kemisk sammansättning än om man gräter på grund av en känslorörelse, fann man vid California-universitetet.

Slutligen förkunnade staten New Yorks institut för jordbruks-försök att en tesked honung får en promillebärrare av hög valör att nyktra till.

* * *

Tinnkullanäs är välförsett med byggnader

Gerda på Tinnkullanäs

BESÖK HOS GERDA PÅ TINNKULLANÄS

Tinnkullanäs i Blåvik är känt av alla i Sommenbygden. Den gamla gården med anor från medeltiden drar sommartid alla sjöfarares blickar till sig, där den ligger förtjusande vackert på sin udde. Byggnaderna kommer en att tänka på den "gamla goda tiden" med dess seder och bruk, och i den bilden passar Gerda på Tinnkullanäs så väl in. Man säger att hon är ett original — ja, nog är det så... Hon har sina egna mycket bestämda åsikter om saker och ting och vanor som det inte skulle falla någon in att försöka rucka på.

Dagen för vårt besök hos Gerda på Tinnkullanäs är en vacker vintersöndag. Det är 16 grader kallt när vi på morgonen ställer färden till Eriksbo, varifrån vi till fots skall ta oss vidare till målet. Någon annan farbar väg än sjövägen finns inte. En knappt märkbar gångstig genom skogen till Fiskevik är den enda fasta förbindelsen med yttervärlden.

Det är alldeles vindstilla och röken stiger rakt som ett snöre upp från skorstenarna. Solen har höjt sig över horisonten, men dess sparsamma strålar förmår inte nämnvärt tina upp traktens rimfrostklädda björkar, som vackert färgas i rosa.

*

Från Eriksbo får vi sällskap med lantbrukare Holger Lindgren, som är granne med Gerda på Tinnkullanäs. Att säga granne kanske är lite överdrivet, ty gårdarna ligger tre kilometer från varandra fågelvägen över sjön. Vi hade tänkt att ta oss fram med spark, men det går tungt i den decimeterdjupa snön och efter en stund ställer vi sparkarna och fortsätter till fots.

Snön gnistrar i solskenet och knastrar under skosulorna. Kringströvande räppar har i stora bukter sökt sig över sjön under natten. Det är snart tid för parnings-

lekarna. På Fiskgjuseön syns fiskgjuseboet högt uppe i toppen på en torrall övergivet.

— Fiskgjusarna kommer igen till våren, det är bra säkert, säger vår följeslagare. Endast ett år under min tid i Eriksbo har de varit borta.

Vi passerar uddar, holmar och öar som alla fått sina speciella namn efter läge, användning osv. I söder ligger gårdarna Fiskevik och i norr ödestället Uddebo. På Fårön hade t. ex. den tidigare brukaren av Eriksbo får, men hur djuren kunde finna någon föda att livnärta sig på här är närmast en gåta. Storön, Svältön, Hjärtön är andra önamn som dyker upp. Vid stranden mot Boxholmshället skall det en gång i tiden funnits en likbod. Här ställdes liken in för att efter sjöfärden fraktas vidare till Ekeby kyrkogård. På Sjösnäs står nu en sommarstuga, men tidigare fanns här ett torp bebott av Johan "Pelle", som skall ha varit skomakare och litet av varje. Även Klevudden var en gång bebott. Det enda som nu finns kvar av bebyggelsen är en gammal grå lada i skogsbrynet.

*

Det funnes mycket att berätta om gammal bebyggelse i denna del av Sommen, men vi skyndar oss fram till Tinnkullanäs. Alldeles vid sjöstranden ligger den gamla smedjan och fiskboden. I smedjan har hammarslagen tystnat för länge sedan, men fiskboden får alljämt göra tjänst. Sommartid hämtar Gerda ut sina nät och förser sig mig färsk och fin fisk. Det finns många byggnader på Tinnkullanäs, däribland två böningshus. Med undantag av bastan, som nu delvis fallit ihop och bör ha några hundra år på nacken, så är bebyggelsen inte särskilt gammal. Att det funnits folk här sedan lång tid tillbaka bär dock mycket vittnesbörd om, inte minst de talrika fynd av stenyxor och andra föremål man funnit i åkrarna.

Gerda på Tinnkullanäs — fröken Gerda Gustafsson — tar emot på verandan. Inte för att hon är så glad över besök, nej, det föll sig nog bara så. Även om det är söndag så har man ju vissa utesysslor att sköta om... Det blir prat lite fram och tillbaka, varvid t. o. m. sputnikarna kommer in i bilden.

— Om jag sett sputnikarna! Nej, bevars, dom hinner man nog med att få se, det lär väl snart komma att vimla av sådana i luften.

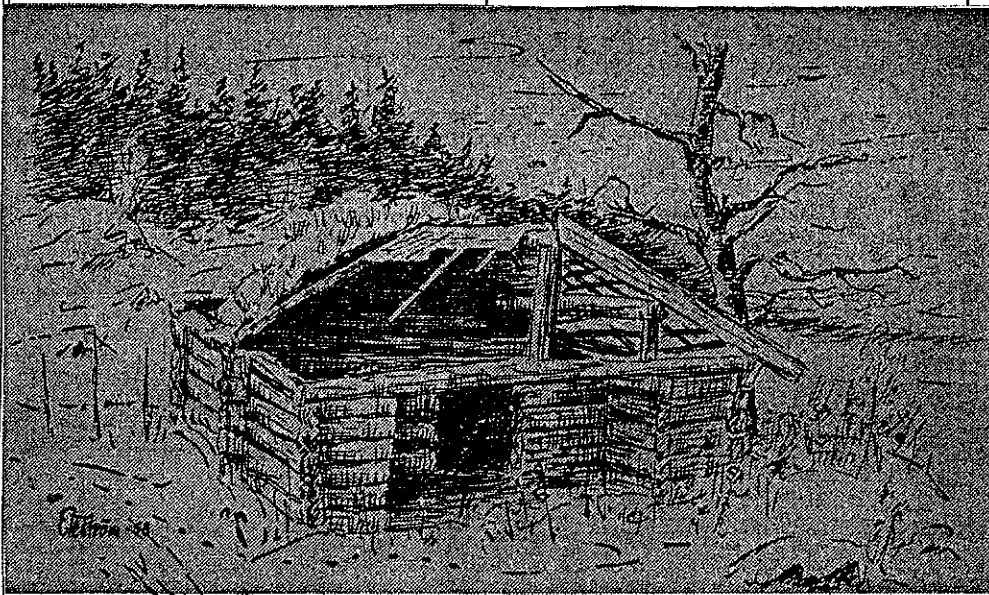
Det finns elektriskt ljus framdraget till Tinnkullanäs, men Gerda håller sig fortfarande till fotogenen, det blir billigare så, menar hon... Därför nöjer hon sig med batteriradio. Det bästa med den är att den talar om hur värdet skall bli. När man sommar som vinter är beroende av sjön så måste man veta något så när hur väderleken kommer att bli från dag till dag. Men radion förmedlar långt mer kunskaper än så. Gerda på Tinnkullanäs står inte främmande för vare sig politik eller andra dagsaktuella frågor.

*

En gammal träskovel, ett slagbord och en stol, liksom av äldre datum, på verandan skvallrar om att det finns mycket gammalt på gården. Inne i stugans firum finner vi också flera rariteter, bl. a. en vacker byrå som gått i arv flera släktled. Vi fäster också ögonen på några gamla stolar, som lär ha snidats av en stolmakare Slättergren i Malexander. Väggarna är klädda med en förnämlig tapet, vilken uttit kvar sedan huset byggdes. På väggarna hänger porträtt och målningar. Över Stellan Mörnerns Hymn till Fosterlandet ses Gustav V och drottning Victoria i ett fotografi från 1911. En inramad korsstyngsduk vittnar om äldre tiders förnämliga broderikonst.

På Tinnkullanäs finns också ett välfyllt fotografialbum. Bland alla korten fäster vi oss vid ett skolkort taget utanför Blåviks skola 1903. Lärare var magister Rydin. En bild från sågbacken på Tinnkullanäs visar hur den då blinde 95-åriga kärngubben Gustav Alg säger ved med sin "enbågasåg". Alg var ett energiknippe av sällan skadat slag och historikerna om honom är många. Han

Den gamla torvtäckta bastan har fallit ihop

arbetade nästan dag och natt och att få se honom bära hem ved på ryggen var ingen ovanlighet. Därtill var han fordrande och sträng, sägs det, men så var också Tinkullanäs på sin tid en av de mest betydande gårdarna i socknen. Under många år var han kyrkovård i Blåvik, ett uppdrag som gick i arv till sonen David Gustavsson.

Många personer och händelser av skilda slag passerar revy, men Gerda känner igen och kommer ihåg allt. Då och då leker ett leende på hennes läppar och ett korthugget skratt söker sig ut i det kylslagna rummet, som mäter en minusgrad...

*

Gården är förfallen. Akerjorden ligger för fåfot eller har planterats med skog. Visst kan det tyckas vara synd, allrahelst som det är en utmärkt god jord, men hur skall man kunna driva ett nutida modernt lantbruk i fullständig avsaknad av landförbindelse? Brukare av gården efter David Gustavsson var Karl Johansson, som i sin tur överlät arrendet till sonen Evert Johansson. Med ett kort gästspel av en utsocknes arrendator avslutades jordbrukseran för omkring tio år sedan.

Vi tar Gerda på Tinkullanäs i hand till fairväl. Handen är tunn men seg, garvad och tränad av otaliga rodder över Sommen. Hon är en mästare i att ro... Thor

För framgång

En fransk tidning har ställt upp dessa sex regler för folk som vill komma sig fram i detta vanskliga liv.

1. Vara fittig.
2. Åga en bil.
3. Vara hederlig.
4. Åga en bil.
5. Vara intelligent.
6. Åga en bil.

OBS! (tillägger tidningen): Om bilen är av förnämligt märke, kan man bortse från reglerna 1, 3 och 5.

ÖC måndag 10 februari 1958

Tinkullanäs och Ersbo

bör det heta, inte Tinkullanäs och Eriksbo, som det stod i en artikel i Regnbågen den 8 februari, detta enligt påpekande av disponent Elis Wettergren. Tinkullanäs stavas; den gamla vackra gården i jordeböcker, jordregister och på olika kartor. På generalstabens karta har dock funnits stavningen Tinkullanäs. Namnet Eriksbo på ett torp på Övre Andersbo ågor tycks ha kommit till genom en opåkallad modernisering av Ersbo, som ju härledes från en äldre namnform av Erik. På nyaste kartor har torpet återfått sitt riktiga namn, bevarat i jordeböcker, jordregister etc. Ordning på torpet bör det vara!

* * *

ÖC tisdag 11 februari 1958

Besök på Tinkullanäs

I ett välformat reportage skildras i Correspondentens söndagsbilaga ett besök på Tinkullanäs i Blåvik — eller Tinkullanäs, som gården enligt disponent Elis Wettergrens inläga bör kunna göra anspråk på att heta.

Den som älskar Sommenbygden tjusas av naturskildringarna och ler igenkännande åt gårdsnamnen.

Men — sedan inställer sig eftertankens kranka blekhet. Vad är nu detta? En ensam, äldrande kvinna i en ödegård, kämpande mot vinterköld och avskildhet! Ett av de många bevisen hur det kan vara där den "nya, goda tiden" har efterträtt "den gamla goda".

Och ett fragrant vittnesbörd, att det inte alltid den nya, goda tiden skapar den välfärd och lycka, som vår tids människor tyvärr så bergfast har förlitat sig på.

Nu hör jag i fantasien alla de moderna begreppen rada upp sig i försvarsattityd: Bärkraftighet, teknik, maskindrift, rationalisering etc., och den en gång av våra nutidiga store politiker uttalade domen: "Om ett svenskt lantbruk inte bär sig, så må det läggas igen och planteras skog på det."

Och så gick domen i verkställighet över gårdar och ställen med förfall, väntrivsel och utplåning, och — över människor, som i likhet med Gerda i Tinkullanäs, inte kunde och inte ville delta i flykten från landsbygden.

Vem vet förresten i denna dag, vem som handlar rätt i sådant fall?

Den gamle Ydredotten Rääf yttrade en gång med anspelning på bygdens säregna skönhet: "Ingen lämnar ostraffat Ydre." Den som har sina rotträdar därneråt vet att det ligger något i detta.

Men människorna då, de ensamma, kvarlämnade, äldrande? Den nya tidens folk slår sig för sina fariseiska bröst; vi har vår utomordentliga socialvård, som inget annat land har motstycke till. Vi betalar mänsann så höga skatter, så för den saken måtte det vara väl sört. Och så jäktar man vidare, var och en för att söka upphålla standarden och framför allt, vid hot av laga åtgärder, betala skatterna.

Men Gerda i Tinkullanäs hade minusgrader i stugan den där söndagen. Hurudant är det då på näterna, med över 20 minusgrader invid sjön? — Tyvärr finns det liknande exempel här och där, t. o. m. i grannskap av städer med ordnad socialvårdande instans. Men de där sällfallen är psykologiskt känsliga, vilket man tagit noga fasta på, och där finns många behändiga lagparagrafer att komma undan med. De där ensamstående, som kanske i barnslig förtröstan värnar om något eget och lever kvar på egen risk, så att säga, de är utlämnade åt ödet med sin stolhet och främskärlek, medan så många andra har skälarna ute där den sociala vällingen regnar.

Nej, den nya, goda tiden har långt ifrån lyckats i allt. Man har övermodigt drivit den s. k. "utvecklingen" i för hastigt tempo, både med avseende på människorna och vår geografiska struktur. — Det har blivit för många Tinkullanäs i utdöende, och för många anstalter av Bona- och Roxtunatyp i folkhemmet.

Det är en illa avvägd balans i ett välfärdssamhälle. Och en illa ordnad ålderstrygghet för de seiga, självständiga och något stolta trädarna i folksjälen. C—n—S—n

ÖC tisdag 18 februari 1958

Tinkullanäs

I Correspondenten har en insändare, C—n—S—n, skrivit om "besök på Tinkullanäs", en synnerligen läsvärd artikel om förhållandena i folkhemmet av i dag.

Jag instämmer till alla delar med C—n—S—n, och det skulle vara mig ett stort nöje att sammanträffa med vederbörande. Det har blivit för många Tinkullanäs i utdöende och för många anstalter av Bona- och Roxtunatyp i folkhemmet, skriver C—n—S—n. Just så är det.

Folkhemmet är nog bra på många sätt. Men åtskilligt är snedvridet, och tyvärr ej så litet. Rationaliseringen går fort och plånlöst. Bland jordbruken skall allt "mindervärdigt" bort. Tänk om det kunde rationaliseras på samma sätt inom alla områden av näringslivet och förvaltningen.

Skogsbonde

Över 800 nya gravplatser vid kyrkogården i Boxholm.

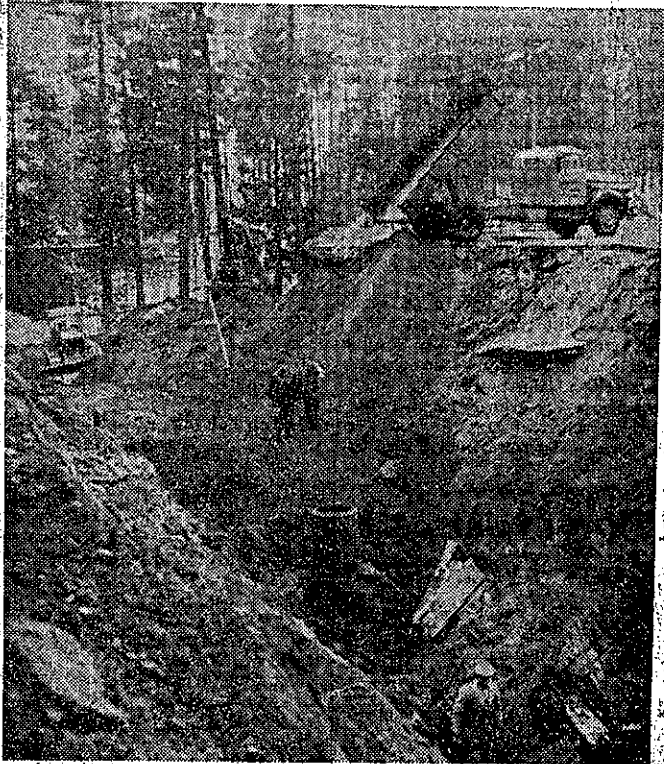
En om- och tillbyggnad av kyrkogården i Boxholm har länge varit ett önskemål och på den senaste tiden blivit absolut nödvändigt genom bristen på gravplatser. Utredningsarbetet för den nu påbörjade om- och tillbyggnaden igångsattes 1952 under ledning av trädgårdskonsulent Eric Lind.

Kyrkogårdsnämndens ordförande, hr Paul Aronsson, omtalar för ÖC, att omläggningen bl. a. berör ca 200 gravplatser på det gamla kyrkogårdsområdet. Genom omläggning av sektionerna A och B vid gravkapellet utvinnes 24 nya gravplatser. Omkring 125 gravstenar har tagits ner och sedan ånyo satts upp på sina tidigare platser sedan området planerats. Området skall också dräneras och man lägger ned en 285 m. lång avloppsledning samt skall anlägga en pumpstation. Ledningen måste på en sträcka av ca 100 meter grävas ner mycket djupt, upp till 6,5 meter. Många av de gamla träden skall också tas bort och nya träd, buskar och växter planteras. Framför kyrkogårdsmuren samt utmed huvudgången skall planteras björkar.

Det nya kyrkogårdsområdet omfattar 22.000 kvm. och gränsar mot prästgårdstomten samt Malxandervägen. På så sätt kommer kyrkans och kyrkogårdens tomter att sammanfalla. Utvidgningen ger ca 800 nya gravplatser och får karaktär av skogskyrkogård. Hela kyrkogården kommer att gräsbesås.

Om- och tillbyggnadsarbetet utföres av trädgårdsanläggare C. O. Lindblad, Mjölby, och är kostnadsberäknat till 135.000 kr. Arbetet påbörjades i mitten av november och har sedan gått raskt undan. Hittills har bl. a. en stor del av planerings- och grävingsarbetena samt breddningen av uppfarten förbi kyrkan utförts samt anlagts parkeringsplats för ett 25-tal bilar. Hr Lindblad räknar med att arbetet på kyrkogården skall vara klart under juni eller juli, och då skall den även vara gräsbevuxen.

Arbetsledare är trädgårdsmästare Helge Karlsson och kontrollant f. överbanmästaren Valfrid Gustavsson. Thor

Arbetet pågår med djupdikte vid Boxholms kyrkogård

Boxholm

Industrifrågan åter uppe i kommunalfullmäktige

Vid kommunalfullmäktiges sammanträde på måndagen beslöts uppsätta nya anslagstavlor vid Konsum i Flemminge, Konsum i norra Timmerö, Storgatan 25, Gamla torget och Martinvägen för en beräknad kostnad av 1.250 kr.

Förlängningarna av gatorna Fällhagsvägen, Tallåsvägen och Österskogsvägen beslöts få samma namn. Planen vid Tallåsvägens

ÖC tisdag 4 mars 1958

gatan samt planen mellan Österskogsvägen och Fällhagsvägen med utfart mot Österskogsvägen för Linnéaplan. Gatan som korsar Österskogsvägen och Fällhagsvägen — Wrangels väg får namnet Kolarevägen samt ges namnet Ugglevägen åt gatan mellan Övre vägen — Fällhagsvägen — Österskogsvägen.

Riksbyggens bostadsrättsförening hade anhållit att köpingen skulle utfärda köpebrev på tomterna Länken nr 1 och Lyran nr 1 samt att likvid skulle få erläggas, när de statliga lånen till byggnadsföretaget utanordnas. Fullmäktige beslut beträffande tom-

ten i kv. Lyran att föreningen skall få förvärva densamma för 56.806 kr. och att köpeskillingen skall erläggas när köpebrevet utfärdas. Lägenhetsutdelning skall redan nu verkställas och insatskapitalet uppbäras, varigenom en ökning av kapitalet erhålles under byggnadstiden. Beträffande tomten i kv. Länken skall denna

få förvärfas för 48.954 kr. Föreningen erhåller köpebrev mot det att den till köpingen överlämnar dels en lånerävers samt dels en revers med inteckningsmedgivande i tomtens samt att räntan skall vara densamma som uttages för byggnadskreditiv med kommunal borgen, för närvarande 6,75 procent.

Till lagfartskostnader för Timmerö norra 1:68 beslutades ett anslag på 1.000 kr. och till förvärf av mark från Timmerö norra 1:101 anvisades ett tilläggsanslag på 13.000 kr. från allmänna investeringsfonden.

Östergötlands turisttrafikförening beviljades 200 kr. och Flemminge skidklubb 300 kr. för inköp av prissamling i samband med skidans dag.

Sedan föredragningslistan genomgåtts tog fru Inez Johansson upp industrifrågan till diskussion och undrade om Inte industrikommittén genom annonser och t. ex. genom att sätta upp en större tavla utmed väg 83 skulle kunna intressera industriledare att söka sig till Boxholm. Hon underströk att vid pågående skolårs slut kommer en ny stor kull ungdomar ut i förvärvslivet och då gäller det att placera dem, men hur skall det bli möjligt sedan Boxholms AB slutat att taga in folk?

Hr Edvin Johansson underströk fru Johanssons synpunkter och varnade för en förgubning av samhället. Att behålla ungdomen är A och O, varför det inte är tid att skjuta upp reklam och andra möjligheter för att lösa frågan, menade han. Hr Uno Wiking-Johansson menade att det tidigare inte varit någon större idé med reklam, först nu sedan man kan erbjuda industrimark och arbete pågår med att få fram ledningar kan man möjligen vänta sig några resultat. Han omtalade också att det varit anställningsstopp vid Boxholms AB sedan 1956, bl. a. berodande på det kärva klimatet, men att man senare åter igen kommer att behöva flera arbetare.

Träindustris avd. 199, Boxholm, som har 158 medlemmar, hade under fjolåret en kassaomsättning av 31.223 kr. Till avdelningskassör omväxades Anton Johansson. Ordförande är Karl Pettersson. Att jämte ordföranden vara huvudförhandlare utsågs Ernst Holmberg för snickerifabriken och Per Erik Lindgren för sågverket. Till ledamot för säkerhetskommittén efter Anton Johansson som undanbad sig återval utsågs Ellis Johansson.

17 får stipendier ur Tryggers fonder. Vid sammanträde med styrelsen för Carl Tryggers fond för arbetare vid Boxholms AB har studiestipendier beviljats Åke Randström, Möldal, Henry Jansson, Boxholm, Rune Johansson, Filipstad, Vilhelm Wihlmér, Stockholm, Karl-Olof Engel, Boxholm, Jan-Erik Bock, Ann-Marie Claesson, Inga-Britt Germundsson, Birgitta Jonsson, Anne-Marie Carlsson, Birgitta Stenlöf, Ulf Lönn och Jan-Erik Andersson, Boxholm. Samtidigt beviljades studiestipendier ur Carl Tryggers fond för bolagets tjänstemän och arbetsledare till Göran Malmberg, Lidingö, Marita Blixt, Danjelshammar, Britt-Louise Hedqvist, Boxholm, och Maj Carholm, Boxholm. Det är första gången som stipendier utdelas ur dessa fonder.